

DRUŽINSKI TEDNIK

Rajši stokrat umreti kakor delati žive dni tlako ponosnemu gospostvu.

Slovenski rek
(Kocbek-Sašelj, Slovenski pregovori)

Leto XII.

Ljubljana, 4. julija 1940.

Štev. 27 (559)

Danes:

Kako je prejšnja vojna Romunijo povečala

(Gl. str. 9)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 245. Telefon št. 33-32. — Račun pošte branilce v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankirani dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 hr, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpna petinpa vrsta ali njen prostor (višina 8 mm in širina 65 mm) 7 din; v oglasnem delu 4/60 din. V dvobarnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

RUSKO PRODIRANJE V EVROPO

Po zasedbi Besarabije obvladuje sovjetska Rusija izliv Donave

V Ljubljani, 2. julija.

Od včeraj stoje ruske čete 150 km bliže balkanskemu potoku. Besarabija, od leta 1919, predmet spora med Romunijo in njeno veliko vzhodno sosedo, je od včeraj v ruskih rokah.

Izprememba se je izvršila tako rekoč čez noč. Prejšnji četrtek je na lepem počil glas, da je romunska vlada dobila iz Moskve ultimatum: izročiti Besarabije in severne Bukovine

Romunski kralj Karol

v 24 urah, ali pa vojna. Bukareška vlada se je posvetovala z nemškimi in italijanskimi poslaniki, potem je pa ultimatu ugodila. Nekaj ur nato so začeli ruski oddelki marširati v prepušeni jim pokrajini in v pone-delek sta bili Besarabija in Bukovina že docela v ruski oblasti.

Ruski vdor v severovzhodni del Romunije spada v isto vrsto političnih dogodkov kakor nedavna zasedba treh baltičskih držav. Rusi izrabljajo zaposlenost veselel na drugih točkah Evrope, da si utrdijo svoje postojanke v Baltiku in ob Črnem morju. V Moskvi zatrjujejo, da to načrtno prodiranje v osrčje Evrope nikakor ni napadalnega značaja; Rusija, pravijo v Moskvi, se samo pripravlja za obrambo svoje države. Vrh tega, izjavljajo dalje v Moskvi, je Besarabija dežela, ki je bila nekoč del Rusije, a tudi v Bukovini je dober del prebivalstva (po romunskih podatkih ena tretjina) slovanske krvi.

(Pri tej priložnosti naj omenimo, da je Bukovina, od l. 1775. do 1919. avstrijska kronovina, dotlej pa del turškega cesarstva, od včeraj prvič v sestavi ruske države.)

O politični zgodovini Besarabije in o njenem kulturnem in socialnem ustroju smo pred nedavnim precej izčrpno pisali (gl. št. 17. Družinskega tednika z dne 25. aprila t. l.). Danes naj priključimo v spomin samo nekaj števil.

Besarabija (gl. zemljevid na 9. strani današnje številke) meri 44.000 km² in šteje 3.100.000 prebivalcev, t. j. dežela je i po površini i po prebivalstvu skoraj trikrat tolikšna kakor dravska banovina (15.800 kv. km, 1.080.000 preb.). Po romunski statistiki iz leta 1930. je bilo 57 % prebivalstva romunske narodnosti, 24 % Rusov in Ukrajincev, ostali so bili Židje (7 %), Bolgari (6 %) in Nemci (3 %). Kulturno je dežela zelo zaostala; od leta 1897. do 1930. se je pismenost povzpela z 19,4 % na komaj 38,1 % (povprečje za vso Romunijo: 57 %).

Bukovina meri 10.000 km², t. j. toliko kakor nekdanja Kranjska ali dve tretjini dravske banovine, prebivalstva ima pa 917.000 (po podatkih za leto 1938.). Po neki starejši statistiki bivšega romunskega ministrskega predsednika dr. Mania živi v Bukovini 33 % Ukrajincev, 39 % Romunov, 8 % Nemcev, 4 % Poljakov, 13 % Židov in 1 % Madžarov; ostali so Slovaki in Armeni.

Prebivalstvo Besarabije sestoji zvečine iz kmetov, iz zelo siromašnih

kmetov. Ti kmetje, žitarji in vinogradniki, so v Rusiji izvažali svoje pridelke čez Odeso, zato se je njihov položaj po odcepitvi od Rusije zelo poslabšal. Romunska vlada ni izprevidela, da bi jim bilo treba dati dobrih zvez z zahodnimi predeli države in jih tudi sicer podpreti, gospodarsko in socialno; k temu je prišlo še nasilno romaniziranje. Tako se slovanski živelj Besarabije kljub 20letnemu sožitju z Romuni še do danes ni prav življal v politično miselnost velikoruske države.

Kakšne bodo prve posledice ruskega vkorakanja v Besarabijo?

Niso bili Rusi dobro prestopili starih romunskih mej, že so se v Budimpešti in Sofiji oglašili revizionisti. Madžari bi hoteli imeti vso nekdanjo Transilvanijo (Erdelj), Bolgari pa južno Dobrudžo. Toda vse kaže, da njihova ura še ni prišla. Po moskovskih poročilih Rusi niso voljni Bolgarom že zdaj ugoditi, Madžarom pa seveda še manj. Tudi iz Berlina in Rima prihajajo podobni glasovi, češ da naj obe revizionistični državi počakata, dokler se vojna ne konča.

Ne glede na to Madžari mobilizirajo in zbirajo čete na romunski meji. Po njihovih poročilih se je pripetilo že več obmejnih incidentov, menda zgolj po romunski krivdi. V Budimpešti vedo dalje povedati, da tudi Rusi zbirajo močne oddelke na meji Karpatske Ukrajine.

O živahnem gibanju čet poročajo tudi iz turške Trakije, sosedne Bolgarije. Spričo prijateljstva med sovjetsko Rusijo in Turčijo, prijateljstva, ki je nekoliko starejše od rusko-bolgarskega, se ne zdi prav verjetno, da bi Turki to počeli na svojo roko, brez dogovora z Moskvjo.

Kakšen bo prihodnji ruski korak, se izprašuje svet. Kljub vsej orientalski skrivnostnosti je sovjetska zunanja politika vendarle strogo logična. Če kljub temu ne vemo odgovora na gornje vprašanje, bo vzrok pač v starih resnici, da je na najpreprostejša vprašanja najtežje odgovoriti. Svojim bralcem moremo priporočiti le študiranje našega zemljevida na 9. str.

V Berlinu zatrjujejo, da se Nemčije dogodki v Besarabiji in Bukovini ne tičejo. Vsa nemška pozornost, pra-

vijo v Berlinu, velja ta trenutek vojni proti Angliji.

V Rimu izjavljajo, da si je sovjetska vlada spričo bližajočega se nemškega napada na Anglijo zelo spretno izbrala čas za svoj nastop proti Romuniji. V rimskih diplomatskih krogih mislijo, da Moskva ni poprej obvestila Italije in Nemčije.

V Londonu ni slišati niti besedice očitka na ruski naslov. Times celo piše, da je Besarabija najmanj toliko ruska kakor romunska in da romunska uprava ni znala pridobiti

† Maršal Italo Balbo

večine prebivalstva. Po londonski sodbi Rusija ne bo pristala na ogrske in bolgarske revizijske želje; kvečjemu bi ugodila Bolgarom, a šele tedaj, če bi Sofija sprejela rusko pokroviteljstvo. Najnovejši dogodki, sklepajo na Angleškem, so dokaz, da bi zmaga nad Anglijo ne pomenila konca vojne, ampak šele začetek obračunavanja z Ameriko, britanskim imperijem in Rusijo.

V zvezi s tem poroča madridski poročevalec Daily-Telegrapha, da se v španski prestolnici že vidijo falangistični lepaki z geslom: *Najprej Anglija, potem pa Rusija*.

Rusi so vkorakali v Besarabijo in Bukovino z mnogo večjimi armadami, kakor bi jih razmere zahtevale. Poslali so v prepušeni jima deželi več tisoč tankov, oklepne oddelke in cele roje bombnikov in padalcev. Več

polkov so prepeljali kar z letali. Po zraku so spravili na novo mejo tudi lahke tanke. Celotno moč ruske okupacijske vojske cenijo nekateri na 100 divizij.

Zakaj in čemu tolikšna sila?

Očitno je, da so Rusi hoteli s pohodom v Besarabijo izvesti generalno skušnjo za svojo vojsko, nekakšne manevre v orjaškem obsegu. Prav tako se pa zdi verjetno, da so hoteli svetu pokazati, kaj imajo in koliko zmorejo.

Po bukaški sodbi jim je oboje uspelo.

Francija se še ni utegnla vživeti v nove razmere in se še dolgo ne bo. Nemčija je zasedla po pogodbi o premirju dodeljeno ji ozemlje in uvedla tam nemško civilno, kazensko in vojaško zakonodajo. Francoske radijske postaje so morale umolkneti, poslušanje tujih radijskih programov je pa strogo prepovedano. V Parizu so Nemci podrli spomenik znamenitega francoskega generala Mangina, ker je poveljeval armadi, ki je kmalu po končani svetovni vojni zasedla Poruhrje.

V Rennesu na severnem Francoskem so Bretonci sestavili avtonomno vlado. Po švicarskih poročilih bo Nemčija to vlado priznala. (Bretonceve je poldrugi milijon in so potomci starih Keltoev; njihovi ekstremistični voditelji so že vsa leta po Hitlerjevem prihodu na oblast zahtevali avtonomijo.) Pričakovati je, da se bo podobno avtonomistovsko gibanje začelo po vsej zasedeni Franciji med Normandijo, Pikardijo itd. Tako bi Francija razpadla v celo vrsto samostojnih držav pod nemškim protektoratom.

V Bordeauxu se je z avtomobilom ponesrečil in nevarno pobil poslednji ministrski predsednik pred Pétainom, Paul Reynaud. Okoliščine njegove nesreče nam niso znane; tudi ne poročajo, zakaj se Reynaud ni odpeljal na Angleško, kakor so napovedovali ob sklepanju premirja.

Kako je s francosko vojno mornarico, takisto ni znano še nič določnega. Francosko poveljstvo v Siriji, Tuniziji, Alžiru in Maroku je ustavilo sovražnost in izjavljalo, da bo branilo te dežele, če bi jih kdo napadel. General Weygand je odletel v Sirijo, da da nova navodila generalu Mittelhauserju. Položaj v Siriji je nejasen; po nekkih poročilih je tam nastalo nesoglasje med Angleži in Francozi; baje se je tudi več francoskih višjih častnikov uprlo, ker ne marajo priznati premirja.

General de Gaulle, pomočnik voj-

nega ministra v Reynaudovi vladi, zbira v Londonu vse Francoze, ki ne priznajo premirja z Nemčijo.

Konec prejšnjega tedna se je raznesel glas, da se Anglija pripravlja na pogajanja z Nemčijo. Za sklenitev miru naj bi se zavzemal posebno Chamberlain. Nadaljevanje na 3. str.

NOVI LJUDJE NA FRANCOSEM

General Huntziger

je bil predsednik francoske delegacije, ki je sklenila z Nemci premirje v Compiègne. V delegaciji je bil tudi francoski varšavski poslanik

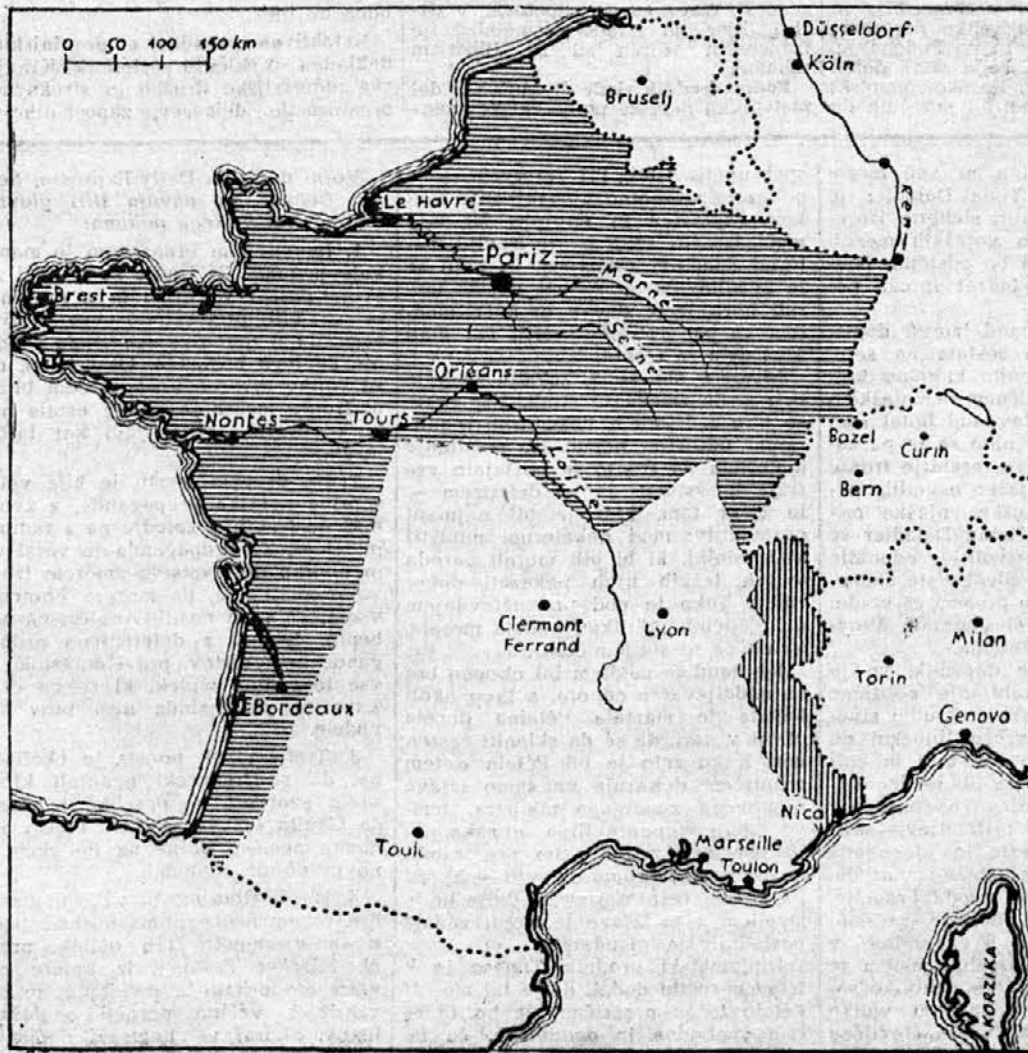
Léon Noel

bivši francoski poslanik v Pragi (v času septembrskih dogodkov l. 1938.). Noel velja za prijatelja Pierra Laval. Zunanji minister v Pétainovi vladi

Baudoin

je že od nekdaj slovel za zagovornika nemške in italijanske orientacije Francije. Bil je pred sedanjo vojno eden izmed najodličnejših članov Francosko-nemškega odbora, društva, ki je skušalo predvsem na gospodarskem in kulturnem polju poglabiti stike s tretjim rajhom.

Francija po premirju

Vodoravno črtkasto je ozemlje, ki ga je Nemčija zasedla po določbah o sklenitvi premirja. Navpično črtkasto je označen 50 km široki pas ob francosko-italijanski meji, ki ga mora Francija demilitarizirati do sklenitve miru. Bela ploskev predstavlja nezasedeno francosko ozemlje. To ozemlje meri po računih švicarskih listov približno 250.000 km² in šteje 14 milijonov prebivalcev, t. j. ca. 45 % ozemlja evropske Francije in 33 % njenega prebivalstva. (Za primerjavo: Jugoslavija meri 247.000 kvadratnih kilometrov in šteje okoli 16 milijonov prebivalcev.)

(Zemljevid prirejen po švicarskem listu N. Zürcher Zeitung)

VSAK TEDEN DRUGA

Zrno platine so te dni našli v potoku Ludvihu pri Somboru na Hrvaškem. Ker so platino našli v tem potoku prvič, so bili seveda prepričani, da je potok vsebuje še velike količine. Zagrebški strokovnjak prof. dr. Tučan je pa na žalost ugotovil, da najdba ni praktičnega pomena in je kot znanstvena posebnost zanimiva samo za znanstvenika. Ker so ljudje iz zrno platine napravili čudne zgodbe, bo zdaj prof. dr. Tučan napisal o tem pojavu znanstveno razpravo, ki bo napravila fantastičnim ljudskim govoricam konec.

Svojo 75letno mater je ubil rodni sin, ker se je napil in popolnoma podivil. Prišel je pijan domov in začel pretepati svoje otroke. Otroci so se rešili k sosedom, mati je pa ostala z njim sama v hiši. Tedaj je začel pretepati se svojo mater in ji polomil nekaj reber, tako da je nesrečna starica še isto noč izdihnila. Orožniki, ki so prišli ponj, ga dolgo niso mogli najti, ker je spet popaval po gostilnah v Valjevu in za smrt svoje matere sploh vedel ni.

Rusko prodiranje v Evropo

Nadaljevanje s 1. strani

Kaže, da ti glasovi niso bili utemeljeni. Kajti v nedeljo zvečer se je po dolgem času spet oglašil Chamberlain. Govoril je po radiu vsemu anglosaskemu svetu in zavrnil vse glasove o kakšnih pogajanjih z Nemčijo. Njegov govor je bil odločen in nedvoumen, kakor da bi govoril Winston Churchill. Bivši ministrski predsednik je skoraj z istimi besedami kakor ondan njegov sedanjí šef, slovesno izjavil, da se bo Anglija branila do poslednjega diha.

Observer.

Teže je ohraniti kakor pridobiti

...Po zmagi je duh uživanja nadvladal duha požrtvovalnosti... Stremili smo za tem, da si prihranimo trud, in tako smo doživeli katastrofo.

Tako je žalostno ugotovil maršal Pétain v proglasu, v katerem je napovedal kapitulacijo Francije.

To je druga stran poloma. Znanja je resnica, da je teže ohraniti kakor pridobiti. Dostikrat zmaga ne dvigne, ampak utegne celo demoralizirati. Takšen je pač zakon narave, kajti »Bog ne dovoli, da bi drevo zrastle do neba...«

Nova Riječ, Zagreb

Sovjetski listi o osvojitvi Besarabije

Moskovska Pravda piše:

Industrija in kmetijstvo Besarabije sta pod romunsko upravo stalno padali. Stevilo živine siromašnih in srednjih kmetov je samo v prvih 15 letih okupacije padlo za 48—50 odstotkov. 80% odraslega prebivalstva Besarabije je nepismenih. Romunsko gospodarjenje v Besarabiji je povzročilo gmotno in kulturno propadanje delovnega ljudstva.

Svicaški list N. Zürcher Zeitung pa poroča iz Moskve, da izjavljajo v tamkajšnjih poluradnih krogih, da vodi sovjetska Rusija na Balkanu predvsem slovansko politiko, čeprav pri tem nima v mislih vseslovanske ideje v nekdanjem pomenu besede. Ruska slovanska politika ima prednost le v toliko, v kolikor se ujema z vojaškimi in političnimi koristmi Moskve.

160.800 dinarjev so odnesli neznani vlomilci iz blagajne Hrvatske delniške družbe na Zvonimirovem trgu v Virovitici. Vlomilci so morali biti dobro poučeni o razmerah pri tej družbi, ker so izvršili vlom prav takrat, ko je bilo v blagajni največ denarja. V hišo so prišli čez vrt, psom čuvajem so pa vrgli kos zastupljenega mesa, da so bili še zjutraj vsi omamljeni. Tatvino je šele drugo jutro odkrila hišnikova žena, ki je prišla čisti pisarniške prostore. Policija je poslala v Virovitico svoje najboljšje moči in upa, da bodo vlomilce kmalu prijeli.

107 živih volčičev je že polovil junaški kmet Obrad Mandić iz Ljeskovega Duba v planinskih predelih gornje Hercegovine. Tu so kmetje veliki siromaki. Boriti se morajo z neplodno zemljo, z zimo, potem pridejo pa še zveri, ki jih je v teh gozdovih zelo veliko. Zato se je pogumni kmet Obrad Mandić odločil, da bo vsako pomlad lovil po gozdnih kotanjah mlade volčiče. Tako je v teku nekaj let polovil 107 mladičev in jih potem prinesel v Nevesinje, kjer jih je prodal. Navadno čaka skrit na kakšnem drevesu in opazuje, kdaj se bo volčulja odpravila v gozd po žive. Ko so mladiči sami, se pa splazi Obrad v jama in jih pobere. Seveda tako nešteto krat tvega svoje življenje.

Hudo sta se opekli 8letna Marija in njena 10letna sestra Biserka Vučić iz Zagreba. Staršev ni bilo doma, deklici sta se pa igrali s steklenico, v kateri je bil špirit. Med igranjem se je steklenica razbila in špirit se je razlil deklicama po obleki. Ko sta se približali štedilniku, se jima je vnela obleka in sta bili v trenutku v plamenih. Na klice so prihiteli sosede, ki so jima pogasili obleko in ju spravili v bolnišnico.

V Somboru so postavili spomenik Viteškemu kralju Aleksandru; ustvaril ga je Avgustinčič. Kip kaže kralja Aleksandra na konju in z mečem v dvignjeni desnici. Spomenik je s podstavkom visok 8 metrov. Kip je že vlit, klešejo samo še podstavek iz rdečega dalmatinskega marmorja. Na obeh straneh spomenika bosta dva reliefa; eden kaže bitko na Kosovem, drugi pa sprejem kralja Aleksandra in kralja Petra v Somboru po osvoboditvi.

75 let je minilo te dni, odkar je dobil Zagreb železniško zvezo z morjem. Prva proga je tekla od Zagreba do Karlovca in dalje do morja. Od Karlovca do Reke je bila proga dovršena leta 1873. Takrat je postal Karlovac središče in najvažnejše križišče proti Sušaku, Reki, Sibeniku, Splitu in Ljubljani. Zdaj je to ena najbolj obremenjenih prog na Hrvaškem.

Letalsko zvezo bo imela tudi letos Črna gora z Beogradom, kar je za Črnogorce zelo velike važnosti. Lani se je vršil letalski promet samo trikrat na teden, zdaj bo pa letalo vzdrževalo zvezo med Črno goro in Beogradom vsak dan. Črnogorci so tega silno veseli, da imajo tako naglo zvezo z ostalim svetom. Polet od Podgorice do Beograda traja samo eno uro in pet minut; spotoma se popotniku nudi krasen razgled po znamenitih pokrajinah.

Kača se je ovila okrog vratu kmetu Mustafu Haliloviću iz Suvara pri Beranah. Kmet je šel peš v Rožaje, na poti se je utrudil, sedel v senco in zaspal. Ko se je zbudil, je z grozo opazil, da se mu je okrog vratu ovila velika kača in ga močno stiskala. Napol mrtev od strahu je takoj začel klicati na pomoč, potem je pa omedlel. Ko se je po nekaj urah zbudil, se mu je pa kača spet odvila in ga pustila na miru. Šele pozneje so kmetlje v okolici na klice Mustafa, ki je bil od prestanega strahu popolnoma brez moči, prihiteli k njemu in ga spravili na varno. Da imajo tudi kače tako čudne muhe, tega doslej še nihče v okolici ni slišal.

1304 otrokom je botra asketska žena Milica Krstojićeva, ki se je odpovedala vsem užitkom življenja, in hodi med ljudstvo in opravlja apostolska dela. Že od rane mladosti se stalno posti in popotuje po vaseh. Ljudje jo imajo zelo radi in jo imenujejo izposnico. Milica se je rodila v vasi Izgorih pri Gackem in je doslej botra že 1304 kmetiškim otrokom.

Za vse žene in dekleta! Zakaj kupujete drage kuharske knjige, ko pa dobite za din 10— zbirko preizkušnih receptov, ki jih je spisala poklicna kuharica po lastnih dolgoletnih izkušnjah? Razne juhe, navadne in pikantne omake, od navadne pečenke do najfinije mesne specialitete, od navadne močnate jedi do najfinije torte, razno pecivo za vse prilike, razne likerje in barske pijače ter razne druge domače in tuje specialitete lahko skuha po tej knjigi okusno vsaka žena in dekle! To vam jamči pisateljica knjige, ki je kuhala v prvovrstnih restavracijah in hotelih in ki je prebrodila že pol sveta. Kuhajte po teh receptih in vaša družina bo z vašo kuhinjo zadovoljna. Nakažite din 10— na račun Poštne hranilnice št. 14.259 ali pa pošljite v znamkah na spodnji naslov in pošljem vam knjižico poštne prosto. Deziderij Mizerit, Zidani most št. 6.

Dragi naročniki!

V prejšnji številki smo našemu listu priložili položnice, s prošnjo, da nam nakažete din 20 za tekoče, t. j. tretje četrtletje. Če ste naročnino za to četrtletje že poravnali, prosimo, da položnico shranite. Če ste med tem denar že nakazali, se vam najlepše zahvaljujemo. Če naročnine še niste poravnali, vas pa prosimo, da jo brez odloga nakažete, kajti pri stalnem naraščanju cen papirju in tisku moramo vztrajati pri točnem plačevanju naročnine.

Storite zato takoj svojo dolžnost! V naprej najlepša hvala!

10 milijonov dinarjev bo stal mineraloški institut, ki ga bodo gradili v Ljubljani na vogalu Aškerčeve ceste in Snežniške ulice. V stavbi bodo prostori za mineralogijo, za tehnično raziskovanje in za izkoriščanje mineralov. Zazidana ploskev stavbe bo merila 1030 kvadratnih metrov in bo v Aškerčevi ulici dolga 25 metrov in široka 12 metrov. Do položne strehe bo stavba visoka 18 metrov in zidana v skeletnem sistemu. Vsi stroški z opremo vred znašajo 10 milijonov dinarjev. Dela za poslopje v surovem stanju bodo znesla pet milijonov dinarjev. Notranja oprema bo najmodernejša in bo ustrezala vsem zahtevam modernih poslopij za te namene.

Prijetne počitnice

ne daleč od Ljubljane v prekrasni, idilični Poljanski dolini vas bodo razvedrile in osvežile.

Lepi izleti, čist zrak in kopanje v prijetno topli Poljanski vodi.

Dobro boste preskrbljeni in zadovoljni z okusno domačo kuhinjo v gostilni Maček.

Brezplačne informacije daje:

GOSTILNA MAČEK

Poljane nad Škofjo Loko

Okrog 20.000 din škodo so napravili neznani vlomilci v trgovini g. Zamuda na Pobrežju. Ker poleg trgovine zidajo novo hišo, so imeli vlomilci precej lahek posel. Iz nedograjene stavbe so namreč nemoteno lahko napravili v zid trgovine odprtino, skozi katero so potem zlezli v trgovino. Tu so odnesli vse, kar jim je prišlo pod roko. Odnesli so razno manufakturno blago, posodo, večjo količino mila, tobaka in 100 kg masti. Vse to so spet odnesli skozi novo stavbo, kjer jih je najbrže čakal avto. Trgovec Zamuda ima okrog 20 tisoč dinarjev škode.

Že l. 1935. so prerokovali...

Nadaljevanje z 9. strani

polnoma drugačna kakor materialna v svetovni vojni. Temelji na kar največji gibljivosti na zemlji in v zraku in bo tam, kjer naj se izsili odločitev, nakopičila neznanske zaloge orožja. Bitke, kakor so bile pri Tannenbergu in Tolminu, v Romuniji ali Srbiji, se bodo ponovile, take, kakor ob Sommi ali v Flandriji, pa bržčas ne. V premikalni novodobni bitki bo mnogo več sile kakor v otrpeli materialnih v svetovni vojni. Istega naziranja je tudi general Allehaut, eden izmed najsodobnejših vojaških politikov Francije. Tudi ta pravi, da bodo v bodočnosti pozicijske vojne izjema.

Premikalna, manevrska vojna bo vseeno vojno delovanje okrepila in skrajšala. Že l. 1926. je ruski vojni zgodovinar, general Golovin, prerokoval: »Bodoča vojna bo dobila manevrski značaj. V bodoči vojni bo trajala etapa manevrske vojne dalje kakor v svetovni vojni, z veliko verjetnostjo pa lahko pričakujemo, da bo ena od vojskujočih se strank še sredi akcije prisilila nasprotnika, da bo prošel za mir.«

O naglem koncu premikalne vojne soglašajo prav vsi vojaški teoretiki sedanosti. Poljski general Sikorski je l. 1935. zapisal: »Bodoča vojna bodo sestavljale nepričakovane in ostre krize, ki bodo pogotovo eno od vojskujočih se strank v poraz.«

Naj h koncu omenimo še francoskega generala Sezeya. V svoji knjigi »La guerre des vitesses« (Pariz 1935.) piše: »Če bo koga zadelo v spanju na smrt, se zanj Marna ne bo nikdar več povrnila.«

Drug v drugega sta trčila naš mešani vlak in nemški tovorni vlak med postajama Pesnice in Cerknico. Naš vlak odhaja iz Maribora ob 4.45 in prispe v Pesnice ob 5.18, kjer se mora premikati. V Pesnici je pa uslužbenec napačno premaknil tračnico in je tako naš vlak zavozil iz Pesnice proti Cerknici na napačen tir. Paznik je sicer 4 km pred cerkniško postajo zapazil, da vozi vlak po napačnem tiru, in je signaliziral. Strojevodja našega vlaka je vlak takoj ustavil, vendar je bilo že prepozno. V tem trenutku je privozil po istem tiru nemški tovorni vlak s 30 vagoni, ki so bili naloženi z nemškim premogom. Na srečo so se strojvodja našega in nemškega vlaka pa tudi vse ostalo službeno osebje še pravočasno rešili, vlaka sta pa s takšno silo trčila drug v drugega, da sta se lokomotivi zvalili čez nasip na njive. Škoda je ogromna; znaša milijone. Zda j čistijo progo, da bi se promet lahko čim prej nadaljeval.

Z avtomobilom se je zaletel v drevo ob cesti veleposelnik Franjo Telbis iz Velike Kikinde. V avtomobilu je sedel še njegov prijatelj Aleksander Lasloš, ki ga je močan sunek vrgel iz avtomobila in je bil na mestu mrtve. Veletrgovce se je pa smrtno nevarno poškodoval.

Prodajalci časopisov so praznovali v Srbiji krstno slavo ob letošnjih pravoslavnih binkošti. Že od leta 1919., ko so ustanovili svoje posebno združenje, vsako leto praznujejo svojo krstno slavo.

Strogo je prepovedano iztepanje prahu skozi okna, čeprav ljubljanske gosposidine na to kaj rade pozabijo. Iztepanje je prepovedano iz zdravstvenih razlogov in iz obzira do pešcev.

Pod vlak je skočil 17letni vajenec Jože Nachtigal iz Zaloga pri Ljubljani. Njegovo truplo je ponoči našel železniški uslužbenec Ivan Cimerman in je na to obvestil načelnika postaje. Razmesarjeno truplo je ležalo blizu zaloške postaje in sklepajo, da je skočil pod brzovlak, ki odhaja malo po polnoči proti Mariboru.

Veliko škodo je napravila močno narasla Ljubljanka pri regulacijskih delih od stare eukarne navzdol. De-roča Ljubljanka je zajela vsa regulacijska dela, posnela ves ilovnati nasip v strugi, poleg tega je pa še odnesla tračnice z vozički vred in so s tem uničene vse naprave za betoniranje srednjega opornika.

Peronospora je spet pričela uničevati sadno drevje, največ škodo pa dela po vinogradih. Deževno vreme je še bolj pospešilo razvijanje te trtne bolezni in se je že močno razširila po vinogradih. Zato morajo vsi vinogradniki, ki niso že v tretje škropili trt, do 21. junija poškropiti vse vinograde, pa tudi drugo sadno drevje.

Ogromen požar je uničil tovarno predvaja v Bajmoku v Vojvodini. V nedeljo je nastal v Serfezovi tovarni ogenj, ki je v prav kratkem času popolnoma upeljal tovarno. Gasilci so mogli rešiti le novi del tovarne. Požar, ki mu še ne vedo izvora, je bil zelo velik in je povzročil za milijon dinarjev škodo.

Vladi bodo predložili načrt, kako bi naučinkoviteje pomagali tistim, ki so zaradi letošnjih neprestanih povodnj v Novem Sadu in njegovi okolici ostali brez doma. V banski palači v Novem Sadu je bila posebna konferenca, pri kateri so bili prisotni minister za zgradbe dr. Krek, minister za narodno zdravje Budisavljevič, ban dunavske banovine dr. Kijurina in novosadski župan dr. Petrovič. Zbrali so podatke o ogromni škodi, ki jo je povzročila povodenj, in bodo skušali pomagati njenim žrtvam.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: inž. Ladislav Cerar iz Vrbovskega in gđ. Majda Magoličeva, dipl. phil. iz Ljubljane. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: Elizabeta Blatnikova; Marija Malnarčeva; Franc Batelj, posestnik, trgovec in obrtnik; Julijana Zibertova; Alojzija Tratnikova; dr. Josu Jurkovič, univ. prof. in dekan pravne fakultete. V Škofji Loki: Ivan Sobra, hišni posel in čevljarški mojster; Matija Malešič, okrajni glavar v Škofji Loki. V Mariboru: Anton Gradišnik, nadučitelj; 41letni Milan Zaklan, upokojeni kapetan pilot. V Celju: 63letna Marija Boletova; Stefan Gologranc, posestnikov sin; 77letna prevzlatkarica Ana Skobernetova; Peter Mlakar, pismonoša. V Dolu pri Hrastniku: 78letni Franc Štravs, posestnik. V Domžalah: Janez Podboršek. V Metliki: Amalija Podgornikova, trgovka. V Brežicah: 73letna Teresija Pinteričeva. V Zabukovici: pri Grizah: Anton Malus, trgovec. Naše žalosti!

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Dober dokaz

Ni dolgo tega, ko sem bil v nekem lepem letoviščnem kraju na Gorenjskem. Stopil sem v gostilno in naročil vrček piva. Ko sem ga izpil, sem opazil v svoje veliko presenečenje na dnu vrčka dinarski kovanec. Še ko je bilo pivo v vrčku, sem dvomil, da bi bil vrček čist; zdaj mi je pa dinar v vrčku potrdil, da je bil moj dvom upravičen. Takoj sem tudi zaslužil, kako je prišel denar v vrček. Človek, ki je pred menoj pil iz istega kozarca, se je najbrž hotel na svoj način pošaliti in ni napitnine pustil na mizi, temveč jo je spustil v kozarec. Ker kozarca ni nihče umil, tudi nihče denarja v njem ni videl in tako je denar počakal mene.

Na vsak način je to znak nesnage, ki se v gostinah tolikokrat ponavlja. K. D.

Vest

Dobro bo, če si naši malomeščani ogledajo svojo dušo v zrcalu naših dni.

Zgodilo se mi je pred letom, da me je boljši gospod iz podeželskega mesta prosil, naj poučujem njegovega sina, ki je hodil v meščansko šolo. To sem tudi z veseljem storil, posebno zato, ker sem sin kmetijskih staršev in tako primoran, da vsaj nekoliko olajšam življenje svojim staršem.

Ta gospod mi je obljubil reci in piši 40 din mesečnega honorarja, in sicer zato, da sem poučeval njegovega sina vsak dan po eno ali pol-

Brez težav

drugo uro. Povrhu mi je obljubil, da dobim kot darilo, če njegov sinček »naredi« razred, novo obleko.

Sin je »naredil« razred, toda na žalost je gospod takrat pozabil na mene in komaj sem izterjal zadnji honorar.

Žalostno je, če človek ne dobi za svoje delo nobenega priznanja. Srečni so tisti ljudje, ki imajo toliko srčne kulture ko navaden kmet, ki vselej stori, kar obljubi. Žalostno je pa tudi to, da se taki ljudje prištevajo med izobražence. Prizadeti.

S ceste

Nedavno sem šla po cesti za majhnim fantičkom, ki je nesel lonec borovnic na prodaj. V predmestju sta pritekla iz lepe, visoke hiše dva boljša fanta. Razposajeno sta se zapodila proti majhnemu prodajalcu in mu mimogrede izbila lonec iz rok. Videč, kako mali prepadeno gleda v raztresene borovnice, sta v prešernem smehu zbežala za vogal.

Ne vem, zakaj so mestni otroci do revnejših tako predrzni. Revni otroci bogatega prav gotovo ne bi storili kaj podobnega. Vida.

Napačna vzgoja

Moj sinko hodi v tretji razred osnovne šole. Nekega dne se prične domov. Povprašam ga po vzroku in fant mi pove, da se mu veliki in majhni posmehujejo, češ da se imata s sošolko Verico rada. Tudi odrasli ga vprašujejo: »Ali je Verica tvoja ljubica?«

Mnenja sem, da 10leten fant že slutí, da za »ljubico« tiči nekaj več kakor samo tovariško prijateljstvo. Zato mislim, da podobna vprašanja in posmehovanja podirajo v otroku vsa nežna čustva. J.

Ne spodobi se

Po gorah hodijo mestne gosposdične v kratkih in ozkih hlačkah, da so bolj mikavne. Tako »slečene« pridejo kajpak tudi v vaše cerkve. Zdi se mi, da takšna obleka za cerkev ni spodobna. Marija.

Ali je to prav?

Prišla sem z dežele v Ljubljano, da si nakupim raznih stvari. Ko sem hitela po ljubljanskih ulicah, sem se na lepem vsa zmocila. Namreč na nekem oknu je neka gospa zalivala rože tako malomarno, da je kar teklo na mimoidoče ljudi. Privoščila bi te gospe, da bi takšne prhe bil deležen tudi kakšen stražnik, kajti potem bi se gospa enkrat za vselej naučila, kako se zaliva cvetje. Prizadeta.

Civilizacija divjakov

Čudni običaji domačinov
na otoku Borneu

Doživljaji ameriškega raziskovalca Martina Jonsona

New York, junija.

Pokojni ameriški raziskovalec Martin Jonson je s svojo ženo dolgo časa raziskoval Holandsko Indijo in je dognal marsikaj zanimivega o življenju divjakov, ki žive na otoku Borneu in na sosednjih otokih. Otok Borneo je velik 750.000 kvadratnih kilometrov in je pravi zemeljski raj. Če bi se kateri evropski državi posrečilo popolnoma osvojiti ta otok in civilizirati divja plemena na njem, bi to pomenilo zanj neizčrpen vir dohodkov. Na žalost so pa divja plemena na tem otoku za civilizacijo precej nedostopna in zato vsak Evropec, ki stopi med nje, postavlja svojo glavo na kocko. Nekatere ekspedicije je namreč že storilo smrt pod puščicami teh spretnih divjih lovcev.

Na otoku Borneu živi dvoje plemen. Prvo se imenuje Dajak; leta 1901. so pa odkrili še plemo Puanov. Plemo Dajakov je precej dovzetno za civilizacijo, punansko plemo pa živi globoko v pragozdovih in je še popolnoma divje, ker sploh ne pride z belim plemenom v stik.

Domačini iz plemena Dajakov so danes po zaslugi raznih misijonarjev že kristjani. Misijonarji prav dobro vedo, da vsi divji narodi najbolj ljubijo glasbo in svetlikajoče se predmete. Zato so tem divjakom stalno poklanjali razno okrasje, orglice ali celo gramofone. Tako so domačini dobili do svojih dobrotnikov zaupanje in so jih prav kmalu tudi vzljubili. Za protislugo so pa sprejeli kristjansko vero in običaje belih ljudi. Danes se

divjakov predlog in ženo so odnesli v dolino k divjakom.

Divjaki so zakurili velik ogenj in prinesli ženo v njegovo bližino. Potem je eden izmed divjakov vrget v ogenj neko posebno travo. Raziskovalec je s puško v roki ves čas stal na straži in opazoval početje divjakov. Nenadno je pa začutil, kako postaja omotičen. Vonjal je neverjetno močen prijeten vonj, pri tem je pa občutil, kako mu odpovedujejo noge in ne more več jasno misliti. Postal je apatičen in popolnoma brez misli. Nenadno je kakor v sanjah zaslišal, kako ga kliče žena. Pogledal je in videl, kako se mu ljubko smehlja in ga prosi, naj ji prinese whiskyja, da se bo zabavala. Ko se je pozneje spet zbudil iz omotice, je bila njegova žena že zdrava. Pozneje šele je raziskovalec dognal, da divjaki pri vsaki svečanosti, ki jo imajo, denejo na ogenj nekoliko te nenavadne trave, ki jih najprej oživi, da divje plešejo, pozneje pa vsi omotični za cele ure zaspe.

Raziskovalec je trdno prepričan, da se belim ljudem nikdar ne bo posrečilo, s silo pokoriti te divjake, ker hranijo v sebi nešteto tajnosti tega zemeljskega raja, za katere beli ljudje najbrže nikdar ne bodo izvedeli.

Zanimiva oporoka ameriškega meščana

Los Angeles, julija.

Bogat meščan iz Los Angelesa je silno veren pa tudi zelo sebičen. Ker trdno veruje, da bo po svoji smrti še enkrat prišel na svet, je napravil nenavadno čudna oporoka. Njegovo premoženje mora ostati pet let nedotaknjeno, ker bo v tem času zanesljivo prišel še nazaj. Tudi davke morajo njegovi sorodniki ves ta čas točno plačevati, ker ne mara dobiti dolgov, ko se povrne na zemljo. Šele po petih letih lahko sorodniki njegovo premoženje razdelijo med seboj, ker ga po tolikih letih ne bo nazaj. Zadnji stavek v njegovi oporoki se pa glasi: »Na skorajšnje svidenje!«

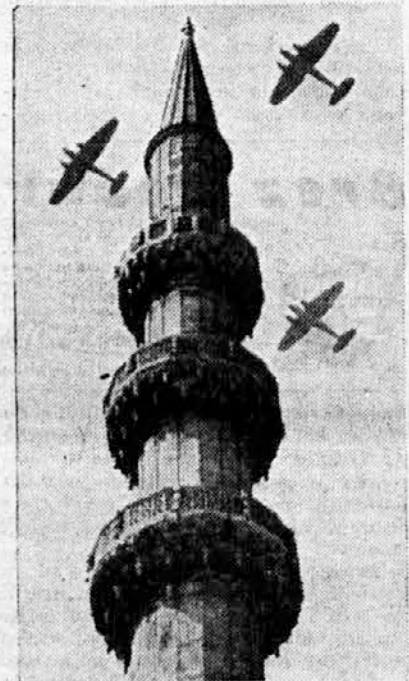
Zdaj si pa lahko mislite, kakšne skrbi imajo njegovi sorodniki in kakšno veselje jim je napravil z zadnjim stavkom svoje oporoke.

Tudi znanost
vas lahko zapelje

New York, julija.

V neko izmed najprometnejših in največjih newyorških trgovin je nekega dne stopil popolnoma pijan mož, ki je s svojim vedenjem vzbujal pozornost vseh kupeev, ki so bili v trgovini. Trgovci ga je prosili, naj se spodobno vede ali naj pa zapusti trgovino. Tedaj je pa neznanec postal nasilen in pričel razbijati vse, kar mu je prišlo pod roko. Trgovcu konec koncev ni preostalo nič drugega, kakor da je poklical stražnika, ki je bojevitega pijanca odpeljal na policijsko stražnico.

Lahko si mislite, kako so se na policijski stražnici začudili, ko so s pomočjo listin, ki jih je imel pijanec pri sebi, ugotovili, da je neznanec znameniti ameriški učenjak Edvard Cullinam. Pozneje, ko se je slavnostni učenjak spet zavedel iz alkoholne omotice, je ves nesrečen pričel izpraševati policijske uradnike, kaj je storil, da so ga pripeljali na stražnico. Seve-

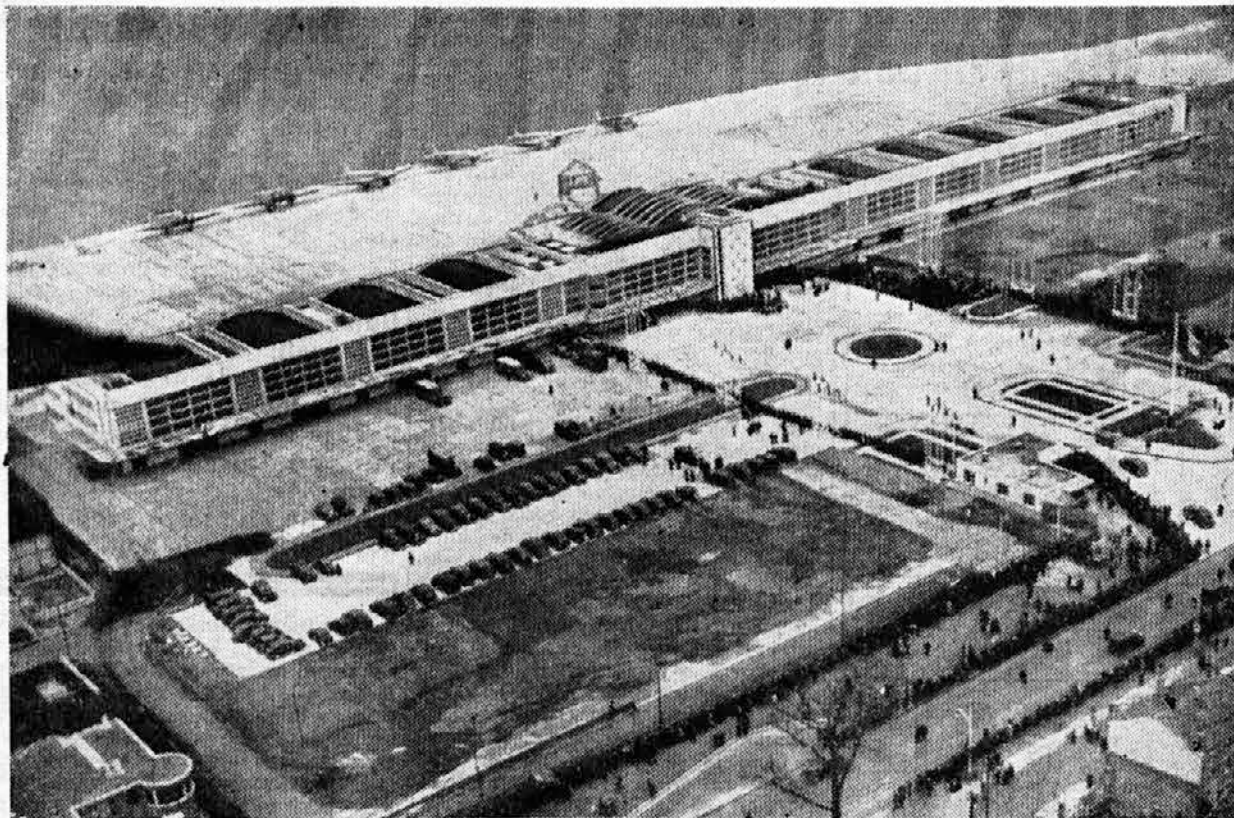

Turški letalstvo je imelo te dni vaje nad Carigradom. Gornja slika nam kaže turške bombnike, prav ko krožijo okrog enega izmed mnogostevilnih carigrajskih minaretov.

preživljajo s trgovino in žive ob velikih rekah.

Divjaki iz plemena Puanov so pa popolnoma drugačni kakor njihovi sosede. Žive globoko v pragozdovih in so še popolnoma divji. Preživljajo se izključno samo z lovom in so najboljši strelci. Iz bambusa si delajo pušice, ki jih na koncu pomažejo z nekim močnim strupom. Kljub vestnemu raziskovanju raznih Evropecev doslej še ni bilo mogoče ugotoviti, kakšen je ta strup. Raziskovalec Jonson je nekoč skrit opazoval boj med divjim lovcom in tigrom. Divjak je tigrs s petimi zastrupljenimi puščicami ubil. Lovca iz tega plemena nikdar ne zgreši svojega cilja in vselej zanesljivo zadene ptico, ki sedi v vrhu visokega drevesa. Na žalost pa to plemo svoje zastrupljene pušice uporablja tudi za boj z belimi ljudmi. Tako je neki angleški raziskovalec s svojo ekspedicijo hotel napraviti med divjaki red, pa so ga že po nekaj dneh z vsemi člani ekspedicije našli mrtvega v gozdu. Divjaki so se strahovito maščevali nad vsemi, ki so jim doslej hoteli kratiti njihovo prastaro pravico do svobode. Člani tega plemena so veliki prijatelji strupov in omamljivih dišav. Nad vse ljubijo »kukus«, ki je nenavadno močan strup.

Žena ameriškega raziskovalca, ki je skupaj s svojim možem dolgo živela na tem otoku, se je prav kmalu sprijaznila z nekaterimi divjaškimi ženskami. Večkrat jim je dala kakšno ruto ali kakšno svetlikajočo stvar in takoj so postale prijaznejše. Nekeč, ko je bila zelo bolna, so se ji pa za njeno dobroto celo oddolžile. Nekega dne je raziskovalčevo ženo strahovito bolela glava in se je večkrat onesvestila. Nobeno zdravilo ji ni pomagalo in njen mož je že obupal nad njenim življenjem. Tedaj se je nekega dne oglašil pri raziskovalcu neki divjak in dejal: »Jaz lanko ozdravim tvojo ženo. Čeprav ji preti smrt, jo bom z dišavami in zaklinjanjem odpodil, da se ne bo več pojavila.« Ker se je žena počutila zmerom slabše, je njen mož pristal na

Pogled iz letala na Le Bourget, največje letališče pri Parizu. To letališče — bilo je med največjimi v Evropi — so v vojni Nemci z bombardiranjem zelo poškodovali.

da so mu povedali vse njegove pregrehe. Kmalu je pa prišlo na dan, da je profesor že nekaj mesecev proučeval vpliv alkohola na človeški organizem. Da bi torej spoznal tega

V cerkvi Svete Device v Cosmedinu v Rimu — cerkev je zelo stara, pravijo, da iz 3. stoletja — je v steni izklesan obraz iz rdečega marmorja. Pripovedka pravi, da so morali nekaj tisti, ki so jih bili obdolžili kakšne krivde, vtakniti roko v odprta usta tega obraza. Če je bil človek kriv, so se usta okoli roke zaprla, če je bil pa nedolžen, je lahko potegnil roko iz njih. Na gornji sliki vidimo neko mlado Rimljanko, ki pa ni tako praznoverna kakor njeni predniki in brez strahu žgečka orjaka po čeljustih.

velikega sovražnika človeštva, si je hotel profesor sam od blizu ogledati dobro kapljico. Pri tem je pa zašel predaleč. Ker alkohola ni bil vajen, je bil takoj pijan, pozneje pa sploh ni

vedel več, kaj dela, in je popolnoma zapadel vplivu alkohola.

Sodišče je na podlagi tega tehtnega razloga nesrečnega profesorja oprostil, vendar mu je pa sodnik prija-teljsko svetoval, naj bo v bodoče previdnejši s svojimi poizkusi, ki jih dela v prid znanosti in v blagor človeštvu.

Ameriška farma amazonk

San Francisco, julija.

Ob morski obali v Floridi, torej v najlepšem delu Kalifornije, so Američanke pred nedavnim odprle farmo amazonk. Tu ob najlepši morski obali se sončijo lepe in bogate Američanke, ki so se naveličale moških in hočejo biti nekaj časa same.

Farma je okrog in okrog ograjena z visokim zidom, tako da so njene obiskovalke popolnoma odrezane od ostalega sveta in se lahko po mili volji ves dan sončijo kar v Evinem kostumu. Da se po ribiči in vsi, ki se vozijo po morju mimo farme, zaradi tega ne bi zgražali, so Američanke iznašale za barvanje svoje kože neko nenavadno barvo, s katero se namazejo in so od daleč videti, kakor da bi bile oblečene v kopalne obleke. Doselej ameriške oblasti proti tej nenavadno fantastični farmi niso še prav nič ukrenile. Neki novinar je tem damam zastavil nerodno vprašanje, glede tajnosti njihovih kopalnih oblek, vendar se Američanke za to niti ne zmenijo.

Kdo je bil prvi padalec?

Moskva, julija.

Gotovo še ne veste, da so prvič uporabili padalo že pred 380 leti, in sicer leta 1560. Tega leta je bogati ruski veleposestnik Lupatov sporočil ruske-mu carju Ivanu Groznemu, ki je vladal od leta 1533. do 1584. da je njegov hlapec Nikita iznašel neko čudno napravo, s katero vsakdo lahko skoči z visokega stolpa na tla, ne da bi se pri tem kaj poškodoval.

Carju je bila ta nova iznajdba tako všeč, da je takoj povabil v Aleksandrovskajo Slobodo veliko gostov, pred katerimi je moral hlapec Nikita skočiti s svojim padalom s stolpa neke cerkve. Hlapec je res splezal v zvo-

nik, potem se je pa na dano znamenje spustil v globino. Takrat je bilo slišati tisoč prestrašenih krikov, ker so bili njegovi gledalci prepričani, da bo že v naslednji minuti mrtev ležal na tleh. Pa so se pošteno zmotili. Nikita je lagodno pristal na cesto in vsakdo si ga je lahko ogledal. To je bil torej

Pogled z letala na Gibraltar, angleški ključ do Sredozemlja in sporno žarišče veseli.

prvi uspehi poskus leta s padalom. Vse bi bilo dobro, da ni bil Ivan Grozni babjeveren. Tako je pa dejal, da človek, ki se lahko spusti s cerkvene stolpa na tla in ostane cel, ne more biti pošten kristjan, temveč mora biti v zvezi s hudičem. Kmalu potem so na povelje Ivana Groznega ubogega Nikito obglavili.

Angleški poslanik je bil pa veliko bolj prepričan o Nikitovi iznajdljivosti kakor pa o njegovi zvezi s hudičem in bi bil padalo silno rad kupil. Ivan Grozni mu ga je sprva sicer obljubil, pozneje se je pa premislil in je dal »hudičovo iznajdbo« po maši sezgati. Tako je žalostno končalo prvo padalo in z njim kakor toliko srednjeveških učenjakov tudi ubogi Nikita, ki je postal žrtev ljudske babjevernosti.

S kroglo v srcu hodi po
svetu

New York, julija.

V ameriških zdravniških krogih je vzbudil veliko pozornost 12letni deček Lion Robertson. Lion je nekega dne pokazal svojim tovaršem revolver, ki ga je bil vzel svojemu očetu iz pisalne mize. Zaradi nepredvidnega ravnanja z orožjem se mu je pa ta sprožil in ga zadel v prsi. Mladenič se je obil s krvjo zgrudil na tla. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da mu je revolver-ski strel prebil srce in je krogla obitčala v njem.

Zdravniki so bili seveda prepričani, da bo mladenič še isti dan umrl. To se pa ni zgodilo niti prihodnji dan, temveč se je na veliko začudenje vseh deček zmerom bolje počutil. Čutil ni nikakršnih bolečin, tako da so bili zdravniki v veliki zadregi. Ker so vedeli, da bi se operacija dečkovega srca gotovo končala s smrtjo, so kroglo pustili v njegovem srcu. Zdaj je deček že popolnoma zdrav, rana na prsih se mu je zacelila in Lion ne čuti nobenih bolečin več.

Zdaj stoje zdravniki pred novim problemom, ki ga nikakor ne morejo razvozlati. Mladenič s kroglo v srcu pa mirno živi dalje.

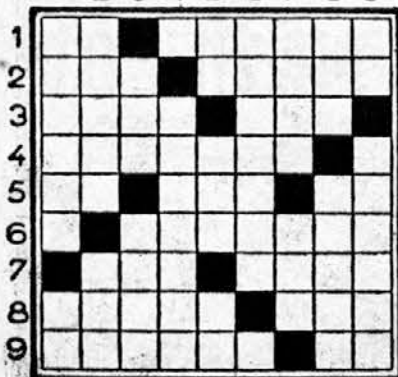

Nemške čete korakajo pod pariškim slavoikom.

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Pomen besed.

Vodoravno: 1. kemijski znak za sumpor; preza. 2. olje (angleško); prislov. 3. prometno sredstvo; je Kitajcu kruh. 4. kartaginski vojskovodja. 5. zaimsek; šahovski izraz; krajevni prislov. 6. soglasnik; boloslovec. 7. zver; bajno bitje. 8. stanovanjske mušlince; mongolski vladar. 9. sodno razpravljanje; grška črka.

Navpično: 1. splošno krajše ime za sovjetsko državno gospodarstvo (sovjetskoje hojzajstvo); znak za konjsko silo. 2. moško ime; rimski hišni bog. 3. tekstilna rastlina; pisarniška potreščina. 4. mesec. 5. stara oblika veznika; del parnega stroja; zaimsek. 6. mesto ob Volgi. 7. moško ime; geometrijski pojem. 8. vladar beneske republike; srebrnik. 9. površinska mera; zdravilišče v Švici.

STEVIILNIK

- a) 1—2—3—4—5—
b) 6—7—4—8—6—
c) 8—9—5—4—1—
d) 10—9—3—7—2—
e) 6—8—7—9—8—
f) 5—4—8—10—4—

Pomen besed:

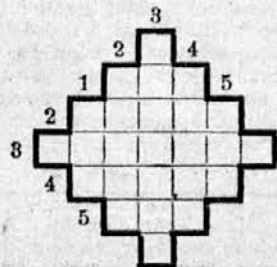
a) otok v Sredozemskem morju, b) grška boginja, c) blaznež, d) potomci hamitskih starih Egipčanov, e) moško ime, f) vas v litijemskem srezu. — V prvi vrsti in zadnji črti navpično ime slovenskega pisatelja in francoskega klasičnega tragedista (1639—1699).

ENACBA

$$(a+b) + (c-d) + (e-f) = x$$

a = reka na Ruskem
b = dvojica
c = nevezana beseda
d = predlog
e = mehanični del tovarne, ladje itd.
f = mesto na francoski rivieri
x = delo sovjetske petletke

CAROBNI LIK

Pomen besed vodoravno in navpično: 1. številnik, 2. začetek tekme (angleško), 3. voditelj skrivnostne in zagonečne evropske politike, 4. velikan, 5. prislov.

POSETNIKA

VLADO TADEJ

SVIBNO

Kaj je ta oseba?

OPEKE

OMA
BOD RGA
KDO IMA LJU

Opeke uredi tako, da dobiš znan rek.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

REŠITEV KRIZANKA:

Vodoravno, po vrsti: 1. hr. maticice, 2. lan, perun, 3. emil nep, 4. golovec, 5. on, vid, da, 6. s, mirozov, 7. koš, samo, 8. malč, ker, 9. anketa, na.
Rešitev stopnje: 1. P, 2. pr., 3. rep, 4. pero, 5. peron, 6. prenos.
Rešitev izpolnjevalke: Brez dela ni jela.
Rešitev čarobnega kvadrata: 1. Irlak, Ivana, 3. razen, 4. Ineni, 5. Kanin.
Rešitev enačbe: a = etok, b = jok, c = mati, d = ti, e = rapir, f = pir, x = omara.
Rešitev posetnice: trgovski potnik.
Rešitev enačbe: a = Vidin, b = din e = pasat, d = sat, e = vazal, f = zal, x = Vipava.

Kako ozariš
SIVO VSAKDANJOST

Pametna ženska se ne da kar tako ugnati v kozji rog

Navadno ob ponedeljskih pričnem novo življenje s kopico dobrih načrtov, in zato je vsekar ponedeljek zame prav težaven dan. Posebno poslednji ponedeljek je bil zame nena- navdno hud dan. V torek sem zbrala vse svoje moči in se vprašala: »Kaj me najbolj utruja?« Odgovor je bil preprost: »Prepiri, želja, da bi imela vselej jaz prav, brezsrčna hladnost do sebe in bližnjih.« Hočem torej doživeti dan, ko se bom nalašč izognila vsem tem napakam. Radovedna sem, ali bo po tleh dan manj utrudljiv kakor sicer.

Moja frizerka nikoli ne utegne do- volj hitro razčesati mojo »trajno«, meni se pa navadno tako mudi. Večkrat sem jo že prosila, naj nikar te- daj ne klopeta, kadar me češe, toda Minka prav to vselej pozabi. Danes je pa nisem opomnila. Potrpežljivo sem čakala, da se je razgovorila s svojo znanko, kje je bila v nedeljo, in je nisem prekinila do konca. Na- petost narašča. Minka prične česati lase, bolj pazljivo, kakor kdaj koli poprej. Moj vpludni molk jo je pre- magal. Naposled, ko je že malone končala pričesko, pravi skesano: »Saj vem, da je križ z menoj. Vedno se zaklepetam, vam se pa tako mudi.«

Ko stopim iz salona, se vlije dež kakor iz škafa. Brrr! Skočim v pre- polno tramvaj. Zadovoljim se s stoji- ščem na ploščadi. Pri magistratu bi rada vstopila starejša gospa. Če je tramvaj že tako zelo poln, te prav rada prime skušnjava, da bi zaklical: »Ni prostora!« samo da bi se hitreje odpeljali. Danes sem pa pogumna in zakličem prijazno: »Le vstopite, gos- pa, se bomo že stisnili!« Iz hvalež- nosti se prične pomenkovati z menoj. Izvedela sem, da so ji pravkar tele- fonirali iz bolnišnice, kjer je njena hči rodila sina.

»Ne morete si misliti,« mi je de- jala ta žena, »kako težko je, če si celo v takem primeru ne moreš privoščiti taksija.«

Izstopila sem pri pošti in odšla v trgovino, kjer stalno kupujem. Pro- dajalec je bil izredno slabe volje, menda zato, ker že ves mesec dežuje. In kje je zapisano, da prodajalec ne sme biti slabe volje! Pokaže mi raz- ne vrste blaga za poletne obleke. Nekaj vzorcev je bilo res lepih. In namesto da bi bila zdaj dejala: »Če- prav vem, da bom v tem vzorcu de- belina in čeprav mi ni prav všeč, ga izamem, če ga zaokrožite na tole ceno,« sem dejala: »Ta vzorec je pa res prekrasen! In tudi blago je vi- deti trpežno. Odrežite mi za obleko tri metre in pol.« Ko bi ga videli, kako se mu je zjasnil obraz. S po- klencim ponosom mi je dejal: »Da, da, mi prodajamo samo najboljše stvari.« In z nekoliko preočitim, nespretnim poklonom se je hotel za- hvaliti za mojo prijaznost: »Sicer imamo pa tudi stranke, ki se razume- jo na blago.«

Pri obedu mi prinese Minka voden in razkuhan špinačni kipnik. Iz vzgojnih razlogov ne jem slabo ku- hanih jedi, toda to pot se premagam in kipnik brez besede pospravim. Po kosilu pride v sobo Minka — njeno

duševno življenje je res zelo zamo- tano — in mi v zadregi zašepeta: »Res ne vem, kako se je moglo to zgoditi. Kar na jok mi je šlo, videč, kako ste ga vseeno brez besede po- jedli.«

Zvečer grem v gledališče: Carmen. Prav pri znani »ciganski ariji« pri- caplja v našo vrsto debelusen gospod. Trudim se, da ne bi pokazala, kako zelo mrzim zapoznele v gledaliških in kinih, toda ko gre mimo mene, zagledam njegove preutrujene, rdeče obrobene oči. Ta gospod ni prišel brez vzroka prepozno. Spoznam v njem nekega znanega zdravnika za otroške bolezni. Delo ga je pač za- držalo...

Po predstavi se prične v garderobi smrtnonevarna bitka za plašče. Celó zdaj poleti, ko imamo zelo lahna ogri- njala, ni brez nevarnosti. Odločim se, da bom to pot počakala do konca, čeprav bom poslednja. (Sicer se na- navdno ne dam odriniti!) Ko posled- nja oblečem svojo dežni plašč, nehoté pogledam na uro. Tri minute sem se bila zamudila. In zaradi teh treh mi- nut naj bi tako rekoč zboksala nekaj svojih bližnjih ali postala morilka?! Ležem in hočem prižgati luč na nočni omarici. Ne gori. Spet kratki stik. Oh, ti elektriki! Že se hočem — malone o polnoči — jeziti in po- kvariti ves prelepi načrt današnjega dne, tedaj se pa spomnim, kako utrudljivo in nezdravo je, po tako napornem delu še brati. Res ta kratki stik je pravi blagoslov božji. Vendar si zaščim, da bom jutraj naročila Micki, naj ga kar najhitreje popra- vijo...

Takole je minil moj dan z dobrimi načrti! (n.)

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Goveja juha z rižem, pra- žen krompir, solata. Zvečer: Hre- novke, kava ali čaj.

Petek: Piščolova juha, sirovi štrukli. Zvečer: Ocvrto bežgovo cvetje.

Sobota: Riži biži, solata. Zvečer: Mlečen zdrob.

Nedelja: Goveja juha z rezanci, te- lečja pečenka, krompir v kosih, borov- nice. Zvečer: Pražena jetra.

Važno je, da zobe temeljito

očistimo ne samo zjutraj,

ampak tudi vsak večer,

predno gremo spat.

Chlorodont
zobna pasta

Ponedeljek: Krompirjeva juha, kru- hovi cmoki, solata. Zvečer: Kislo mleko.

Torek: Grahova juha, palačinke, kompot. Zvečer: Koruzni žganci, mleko.

Sreda: Gobova juha, možgani z jaj- cem, solata. Zvečer: Polenta in mleko.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Možganova juha, ocvrti krompirjevi cmoki, grah v omaki. Zvečer: Pražena jetra.

Petek: Gobova juha, rižev narastek, kompot. Zvečer: Pečene ribe, radič s fižolom.

Sobota: Goveja juha, špinača, krom- pirjev pire. Zvečer: Ocvrte safa- lade, gozdne jagode z vinom.

Nedelja: Cvetačna juha, krompirjev zavitek z mesnim nadevom, češnjev kompot, kokosovi hlebčki. Zvečer: Lovska pečenka, solata, sir, čaj.

Ponedeljek: Telečja obara, kruhovi cmoki, borovnice. Zvečer: Telečji srezki v papriki, makaroni.

Torek: Prežganka, zabeljena cvetača, omlete. — Zvečer: Ocvrti šparglji.

Sreda: Goveja juha z zdrobovimi žličniki, korenje v omaki, pečen krom- pir. Zvečer: Makaroni z mesom, solata.

Pojasnila

1 Krompirjev zavitek z mesnim na- devom: 1 kilo krompirja skuhaite, olu- pite in strite tako kakor za krompir- jeve cmoke. Krompir umesite s četr- ti kile moke, jajcem, za oreh presnega masla in malo soli. Vso to zmes raz- valjajte na prst debelo in namažite z ocvrtimi kruhovimi drobtinami. Še ko se krompir kuha, zarumenite v kozi na eni žlici masti in eni žlici presnega masla pol kile dobro sesekljane me- sa (govejega ali telečjega) in srednje debelo čebulo. Ko je meso s čebulo vred zarumenelo, ga osolite in ope- prajte. Prilijte nekoliko juhe ali pa vode, v kateri ste razžvrkljale žlico pa- ralizirnikove mezge; vlijte na vse to še

Nenavadno aparten, toda zelo preprost je gornji poletni kostum iz svetlosivega jerseyastega krila in iz jopice z rožnatim in srebrnosivim kockastim vzor- cem. Za današnje hladne poletne dni je ta kostum kakor nalašč.

srednje velik kozarec vina in kozarec mleka. Vse skupaj dobro prekuhaite, pretlačite sok skozi cedilo, da ostane na njem samo meso. Odcejeno meso razmažite po testu in nato zvijte testo v zvitek. Ko ste ga lepo zvile, ga pre- vidno denite v trikotni prtici in ves zvitek zavijte vanj. Oba konca prtice zvežite in ga denite kuhat v slan krop. Vreti mora dobre četrte ure. Ko ste ga skuhal, ga zvrnite na podolgovat krož- nik. Zvitek zrežite na rezine in jih pustite skupaj. Še posebej pa razbelite 1—2 žlici presnega masla z drobtinami in polijte s tem zavitek. Še boljše pa je, če ga prej posujete s parmskim si- rom. Odcejeni sok pa dajte posebej na mizo, da si bo vsak lahko sam polival kose zavitka.

2 Lovska pečenka: Tri četrte kile go- vejega in prav toliko svinjskega mesa zmeljite z mesnim strojem. Mesu pri- denite 8 dek na kocke zrezane slanina, 3 v mleku namočene in ožete žemlje, 2 žlici prepražene čebule, sesekljane peteršilja, strok česna, 5 pretlačenih sardel, soli, popra in 3 surova jajca. Vse to dobro premešajte in napravite iz te zmesi štruco, ki ste ji dale v sredino za prst debele slanina ali pa trdo kuhana jajca. Štruco pomažite z beljakom, jo povaljajte v moki, jo še enkrat namažite z beljakom in jo spe- cite v razbeljeni masti. Ko se peče, jo pridno polivajte. Ko je pečenka pe- čena, odlijte nekoliko masti in ji pri- lijte osminko kisle smetane, ki ste jo

žvrkljale s 3 dekami moke. V tej oma- ki prevrte pečenko in jo zrežite na rezine.

3 Telečji srezki v papriki: Iz telečje- ga stegna izrežite lepe zrezke, jih do- bro potolcite, nasolite in posipajte s papriko. Na masti zarumenite čebule in vanjo denite v moki povaljane zrezke. Ko so lepo opečeni, jim pride- nite nekaj žlic kisle smetane. Zrezke obložite lahko z makaroni ali pa s kakšnimi cmoki.

4 Ocvrti šparglji: Operite in očistite šparglje, jih zrežite na približno 8 cm dolge kose, jih skuhaite in odcedite. P tem napravite testo iz enega jajca, malo belega vina, moke, soli in popra. Šparglje pomočite v to testo in jih ocvrte na presnem maslu. Ocvrte šparglje denite na krožnik in jih po- sujte s parmskim sirom. Na rob krož- nika pa denite razpolovljena trdo ku- hana jajca in na rezine zrezane li- mone, na katere denete lahko tudi kupčke kaviara.

PEPEL
V GOSPODINJSTVU

Nekdaj si ni mogla nobena gospo- dinja predstavljati pranja, ne da bi pri pranju rabila pepela. V pepelovem lugu postane perilo v resnici lepo belo. Toda lug lesnega pepela ni dober sa- mo za pranje perila, temveč je odlično sredstvo tudi za čiščenje kovinastih stvari. Predmeti iz cinka postanejo kakor novi, če jih porobljemo z vre- lim pepelnatim lugom in jih potem zdrignemo z drobnim kositrnim peskom.

Pepel nam pa ne služi samo za či- ščenje in pranje, marveč je tudi iz- borno sredstvo za rahljanje zemlje na vrtovih, kjer hkrati uničuje poljski mrčes. Ti škodljivci dajejo mnogo dela ljubiteljem vrta, zato jim je pepel iz- borno orožje v borbi z njimi.

Pepel od oglja mnogi priporočajo za gnojenje zemlje. Ta pepel pa prav malo koristi zemlji. Zato je pa takšen pepel koristen za industrijo in v njej ga različno uporabljajo. V kmetijstvu uporabljajo pepel za posipanje hlevov in kokošnjakov, ker se kokoši rade valjajo po prahu.

Praktično korist od lesnega pepela ima pa tudi lahko vsaka gospodinja. Najprej ga lahko uporablja za riba- nje. Banje iz cinka in svetle plošče pri štedilniku je treba samo zdrgniti z vlažno krpo, namočeno v pepelu od oglja, potem jih lepo operite, dobro obrišite in jih nato še enkrat zdrgnite s suhim pepelom. Tako boste dosegle lep blek svojega štedilnika. Kadar je pa pozimi po cesti poledica, posipajte pot namesto s peskom s pepe- lom ali pa s struganjem.

Razširjena je pa tudi ta navada, da se žerjavica lahko ohrani preko noči, tako, da se pokrije z vlažnim pepelom. Pepel je pa tudi izborno sredstvo za konzerviranje. Melancani, dinje in jajca, če jih zagrebemo v presejan pe- pel, ostanejo zelo dolgo sveže in jih takšne prav lahko tudi prevažamo.

In še nekaj: duh po ribah, posebno neprijetni duh po slaniku, odstranimo, če roke zdrgnemo z vlažnim pepelom od premoga in jih potem izplaknemo v mrzli vodi.

Neka vzhajajoča hollywoodska filmska zvezda se je predstavila občinstvu z ljubko mornarsko čepico, okrašeno z velikim peresom. Takšne čepice so zdaj priče nositi vse kalifornijske obču- dovalke te zvezdnice, razširile so se pa tudi že v Evropo.

POZOR! PRIHODNJIČ:

PLETENI KOPALNI OBLEKI ZA VAŠA MALČKA

Za nego zdravja in lepote

Tudi najbolj zaposlena ženska nikdar ne poreče, da nima časa za nego las, obraza in rok. Za to je potrebno vsak dan samo nekaj minut, ki jih pa moramo seveda tudi praktično izkoristiti. Potrebna je pa tudi dobra volja in veliko energije.

Številni in zelo različni so načini za nego kože in vsaka ženska bo sama najbolj vedela, kaj sme in kaj ne sme, ker tudi ona sama najbolj pozna svojo kožo. Obraza si ne smemo preko noči namazati s prvo kremo, ki nam pride pod roko. Kožo ne smemo debelo namazati s kremo, ker koža mora tudi brez noč dihati. Obraza ne smemo preveč natrpati, prav tako kakor želodca. Obraz mora čez noč počivati kakor tudi telo. Kožo si smemo le s tanko plastjo namazati, da ne postane suha in groba. Ali bomo obraz preje umili z vodo ali s kakšno raztopino ali pa z milom, to zavisi od kakovosti vaše kože. Voda je sicer v kozmetiki zelo važno sredstvo, toda z njo moramo znati pravilno ravnati. Preden uporabimo vodo, jo moramo s kakšno stvarjo omehčati in jo narediti neškodljivo.

Naravnost čudežen uspeh ima kamilni čaj, če z njim umivamo obraz. Prav tako so zelo koristne različne obloge in maske. Ne smemo pa ovirati vpliva svežega zraka in ne globokega dihanja.

Po topli kopeli nam bo zelo prijala masaža z oljem. V isto olje namočimo tudi konec prstov in nohte za 10 minut. Če nam ostane še kaj olja, bomo z njim namazale tudi nohte na nogah. Vse to spada v najosnovnejšo nego telesa.

Da postanete krepke in zdrave, morate vsak dan telovaditi v sobi pred odprtim oknom, zvečer pred spanjem ali pa zjutraj pred umivanjem. Vaje, pri katerih pridemo v stik s svežim zrakom, nas napravijo odporne, hkrati

Praktični nasveti

Gospodnje imajo pogosto dosti dela s sekkanjem drobnjaka. Vse bolj preprosto in praktično je, če drobnjak nastrežemo ne pa nasekljamo.

Pri ribjem lovu se zgodi, da se trnek zatakne v kopalno obleko. Če hočemo, da ostane obleka cela, moramo trnek potrpežljivo in počasi potegniti iz nje s pomočjo kakšne igle.

nam pa postajajo mišice tudi močnejše. Utrujenost in slaba drža telesa bosta tako izginili. Vsak dan po nekajkrat globoko in počasi dihanje pred odprtim oknom. S tem dosežemo, da prične srce hitreje delovati in da postane obtok krvi v vseh delih telesa močnejši. Tako bomo uničili malokrvnost v možganih, zaradi katere se tako pogosto slabo počutimo.

Vsak dan moramo pojesti nekaj presnega: jabolko, sliv, redkvice, paradižnika ali solate. Sadje in zelenjava vsebuje veliko redilnih snovi, največ vitaminov in rudnin. Zato izkoristimo vsak letni čas, ki nam nudi te tako zelo redilne snovi.

Kraljevska IGRA

NAPISAL J. H. RÖSLER

Helena je poslednjič poskusila.
>Vsak večer?
>Vsak drugi večer, Helena!
>Ali moraš tako pogosto šahirati?
>Saj je kraljevska igra.
>Ko sva pa šele tri tedne zaročena, dragec?
Objel jo je.
>Moraš mi privoščiti to razvedrilo, Helena.
>Saj imaš vendar mene.
>Zmerom se ne moreva poljubovati.
>Saj se lahko razgovarjava.
>Potlej si kmalu ne bova imela ničesar več povedati.
Helena ni mogla ničesar ukreniti proti njegovemu šahu.
>Le kaj naj storim, dragec?
>Ali me ljubiš?
>Obožujem te!
>Potlej mi izpolni eno željo, Helena.
>Katero hočeš?
>Nauči se šahirati!

Česa vsega mlado dekle ne stori iz ljubezni?
Helena se je vpisala v šahovski klub.

Dali so ji očarljivega soigralca.
>Johannes,« je rekel.
>Helena,« mu je odvrnila.
>Ali hočete začeti?
Helena je začela.
>Zadovoljni?
>Zelo.
>Šah!
>Mat?« je vprašal Johannes.
>Mislim,« je rekla Helena.
Johannes si je pulil svetle lase.
>Te neumne igre se ne bom nikoli naučil!

>Ali je ne ljubite?
>Sovražim jo!
>Zakaj jo pa potlej igrate?
V zadregi je priznal:
>Zaročen sem.
>In?
>Moja zaročenka je strastna šahistka.
>In njej na ljubo?
>Da.
Helena se je smehljala.
>Natanko tako kakor pri meni.
>Ali ste tudi vi zaročeni?
>Da. S šahistom.
>Ko bi bil na njegovem mestu...
>Nu?
>Bi mislil na čisto druge reči.
Zardel je. Helena pa nič manj.
Toda hitro je dejala:
>Ko bi bila jaz vaša zaročenka, bi tudi mislila na čisto druge reči.
Tega ne bi smela reči!
Toda kaj more človek proti usodi?

Ko sta se po dolgem poljubovanju poslavljal, je Helena vprašala:
>Kako naj povem svojemu zaročencu?
>Da se ločiš od njega?
>Da.
Vzel je iz žepa poselnico.
>Tole mu daj!
>Kaj je to?
>Naslov moje zaročenke.
>Kaj naj počne z njo?
Prišel jo je nase.
>Šahira naj, medtem se bova pa midva poročila!

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše v jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji

zdravi z uspehom

bolezni srca, ledvic, živcev, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje

Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancing, kavarna, ton-kino, tenis itd. — Obširne prospekte dobite na zahtevo pri PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

Direktni vagon iz Ljubljane. Beograda in Zagreba do samega kopališča

Svetlosiv kostum iz fine flanele z nagubanim krilom, kratko jopico in belo svilen bluzo. H kostumu nosimo bordojsko rdeč klobuk, prav takšne bordojske rdeče rokavice in čevlje.

PLAČAJTE
NAROČNINO!

Bolj kakor kdaj koli so moderne imprimirane obleke, posebno z drobničnimi vzorci. Takšne obleke so navadno gosto nagubane v mehkih gubah, ki se prično celo že pod vratom ali ob prsih. Rokavi so pa letos čisto gladki, ovratniček je ozek in pokončen.

Živci

Nervoza je v zadnjih časih nekakšna moderna bolezen in je prav zaradi tega zajela ves svet. Nervozi so še tisti, ki živcev sploh nimajo. Nervoza se širi kakor kakšna kužna bolezen in se loti vseh moških in žensk, starih in mladih.

Hrip, mrzlica in tudi druge bolezni lahko ozdravimo s preizkušenimi zdravili. Nekoliko praškov in vse je spet v redu. Toda živci je pa drugače.

Pred vsem moramo to bolezen razdeliti na dve vrsti, in sicer na moško in žensko bolezen. Moški so nervozni iz stoterih različnih, upravičenih ali neupravičenih razlogov. Ženske pa nasprotno pojasnjujejo vse svoje postopke z nervoznostjo. Torej se ista bolezen pri njem in pri njej diametralno razlikuje. Enkrat je vzrok, drugič je pa že posledica. Diagnoza je zelo težka, a zdravil kakor da jih ni, to se pravi, recept že se dobite, pa zdravila tudi, toda zelo malo je upanja, da bi tako lahko ozdraveli.

Zaradi nervoze vam pa vendar še ni treba obupati. Tudi živci se lahko pozdravijo, in to še celo zelo dobro, če imate le količjak dobro voljo. Še prav posebno se lahko pozdravi nervoza pri ženski z voljo in potrpežljivostjo. Živci so podobni prav tankim drobnim nitim, ki morajo držati v skladu ves naš organizem. Mnogokrat se pa zgodi, da se te niti zavozlajo in tako pripeljejo do prave živčne krize.

Počasi razmotajte konec za konec potrpežljivo in pazljivo. Ne bojte se, da bo vaš trud ostal brez uspeha, kajti zdravilo leži v sami bolezni. Ko tako potrpežljivo odvijate in razmotavate konec za konec, ste že dosegli zavidanja vreden uspeh. Najboljše zdravilo proti nervozi sta pač potrpežljivost in vztrajnost.

Porabni nasveti

K vsaki poletni obleki imate lahko primerno torbico, če naredite za že staro in obrabljeno večerno torbico prevleke iz istega blaga, iz katerega je vaša obleka.

Kadar lupite hudo čebulo, dajte v usta kosček kruha in videle boste, da ne boste nič več jokale.

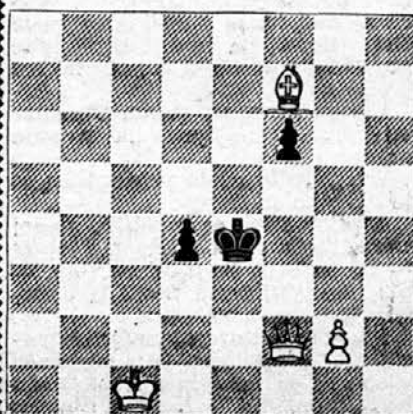
Migrena je zelo neprijetna bolezen. Če ne pomagajo nobeni čaji in nobena zdravila, stisnite iz bršljanovih listov sok in vdihavajte njegov duh.

Vsa sredstva proti komarjem so nezanesljiva. Toda ponoči jih lahko uničujemo. V kot sobe postavimo na tla svetilko, ki smo ji stekla namazali z osladkanim klejem. Luč bo komarje privabila na steklo, na katerega se bodo prilepili.

ŠAH

Problem št. 51

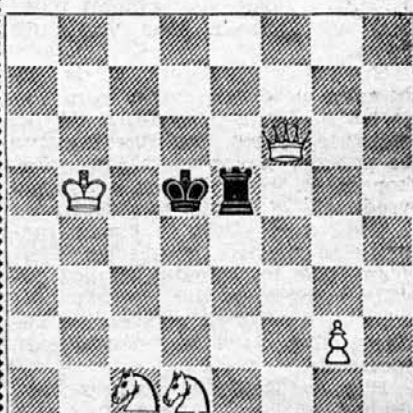
Sestavil R. Steinmann (1902.)

Mat v 2 potezah (B 61)

Problem št. 52

Sestavil W. A. Shinkman (1902.)

Mat v 3 potezah (B 64)

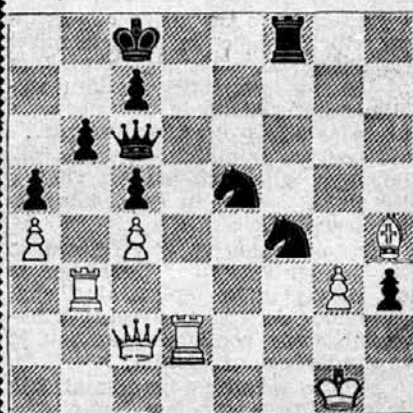
Gorje mu, kdor ne vidi!

Dunajska partija (London 1904.)

Beli:	Črni:
Teichmann	Loman
1. e4	e5
2. Sc3	Sf6
3. f4	d5
4. fxe	Sxe4
5. Sf3	Lb4
6. Le2	Sc6
7. o-o	Le6
8. De1	De7
9. Kh1	Lxc3?
10. bxc	h6
11. Tb1	Tb8
12. d3	Sg5
13. Dg3	Sxf3
14. Lxf3	g6
15. c4	Dd7
16. exd	Lxd5
17. Lxd5	Dxd5
18. e6	Th7?
19. La3	De5?
20. Dxg6!	odnega.

Mat v 4 potezah

Iz partije Bogoljubov—Monticelli
(San Remo 1930.)

36.	Sf4—e2 šah!!
37. Td2xe2	Tf8—f1 šah!
38. Kg1xf1	De6—h1 šah
39. Kf1—f2	Se5—g4 mat.

Rešitev problema št. 49

1. Dg1—e1	Lh7xb1
2. De1—d1	Ka1—a2
3. Dd1—a4 mat	
1.	Lh7—c2 ah
	kamor koli
2. Lb1xc2	Ka1—a2
3. De1—a5 mat.	

Rešitev problema št. 50

1. f5—f6	Kg4—g5
2. Sd3—e5	Kg5—h6
3. Se5—f7 mat.	
1.	Kg4—g3
2. Ke4—f5	Kg3—f3
3. Th6—h3 mat.	

ROMUNIJA

0 50 100 150 km
MERILO

— meje Romunije do 28. 6. 1940.
- - - meje drugih držav

Δ petrolejski vrelci

Temneje so označena ozemlja, ki jih je Romunija pridobila po balkanski svetovni vojni

Bela polja v Erdelju: madžarske manjšine (po starem avstrijskem zemljevidu)

Geographical Labels:
 Nemška Poljska, Ruska Poljska, RUSIJA, SLOVAŠKA, Karpatska Ukrajina, OGRSKA, ERDELJ, Bukovina, Dobruža, ČRNO MORJE, JUGOSLAVIJA, BOLGARIJA.

Cities and Towns:
 Košice, Užhorod, Mukachevo, Černovci, Debrečin, Cluj, Sibiu, Braşov, Arad, Temesvár, Subotica, Novi Sad, Beograd, Kragujevac, Zaječar, Niš, Craiova, Plovdiv, Varna, Konstanca, Ismail, Galaţi, Braila, Ploesti, Sinaja, Jaşi, Kişinev, Odesa.

Other Features:
 Dnjestar, Prut, Petrolejski vod, Donava.

„Če bo koga zadelo v spanju na smrt, se zanj Marna ne bo nikdar več ponovila“

Nadaljevanje na 3. strani v 3. stolpcu

Pogled v današnje Rusijo

NOTRANJA POLITIČNA UREDITEV NAJVEČJE DRŽAVE SVETA

Zveza sovjetskih socialističnih republik je po ustavi z dne 5. decembra 1936 razdeljena na 12 enakopravnih socialističnih republik:

1. Ruska (Rusija) sovjetska zveza na socialistična republika z glavnim mestom Moskvo.
2. Ukrajinska (Ukrajina) sovjetska socialistična republika (Kijev).
3. Beloruska (Belorusija) sovjetska socialistična republika (Minsk).
4. Azerbejdžanska (Azerbejdžan) sov. soc. republika (Baku).
5. Gruzinska (Georgija) sov. soc. republika (Tiflis).
6. Armenska (Armenija) sov. soc. republika (Erivan).
7. Turkmenska (Turkmenija) sov. soc. republika (Ašhabad).
8. Uzbeška (Uzbekistan) sov. soc. republika (Taškent).
9. Tadžiška (Tadžikistan) sov. soc. republika (Staljinabad).
10. Kazaška (Kazakstan) sov. soc. republika (Alma-Ata).
11. Kirgiška (Kirgizija) sov. soc. republika (Frunze).
12. Karelijsko-finska (Karelija) sov. soc. republika (Petrozavodsk).

Slednja republika je nastala šele po moskovskem miru (13. marca 1940), ko so zasedeno finko ozemlje priključili dotedanji karelijski samoupravni sov. soc. republiki, ki je bila v sestavi zvezne republike Rusije, in ustanovili samostojno dvanajsto zvezno republiko.

Razen Armenije, Belorusije, Turkmenije in Kirgizije so vse ostale republike razdeljene še na samoupravne republike, ki jih je 21, razen tega pa je še 9 avtonomnih dežel. Po ustavi postane republika avtonomna, če ni od vseh strani obkrožena z ozemljem sovjetske zveze, ampak meji ob druge države; če ima narod na njenem ozemlju nadpolovično večino, če število prebivalcev presega določeni minimum, da bi se v primeru izstopa iz SSSR lahko sama branila pred tujimi osvajalci. Vsaka zvezna republika lahko vsak trenutek izstopi iz SSSR in po ustavi popolnoma suvereno odloča o svoji usodi.

Po notranji razdelitvi se Rusija znatno razlikuje od drugih držav. Vrhovno oblast predstavlja vrhovni sovjet SSSR, ki zastopa državo na zunanji, odloča o vojni in miru, sprejema nove republike v Zvezo, bdi nad izpolnjevanjem ustave, spremeni meje med zveznimi republikami, oznanja ustanovitve novih pokrajin, dežel, in samoupravnih republik, brani državo in zapoveduje vojski, vodi zunanjo monopolno trgovino, čuva državno varnost, sestavlja gospodarske načrte in skupni državni proračun ter določa davke za proračun Zveze, republik in mest; vodi banke, industrijske in gospodarske ustanove ter trgovska podjetja obče zveznega značaja; vodi promet, upravlja denarni in kreditni sistem, ureja državno socialno zavarovanje, najema posojila, bdi nad izkoriščanjem naravnega bogastva in vodi ljudsko prosveto in zdravje ter vse vrste zakonodaje in odreja amnestijo. O vsem ostalem odločajo zvezne republike popolnoma samostojno, a v skladu z zvezno ustavo. Državljeni zveznih republik so obenem tudi državljani SSSR.

Vrhovni sovjet sestavljata zvezni sovjet in narodnostni sovjet, ki nista nič drugega kakor dva parlamenta. Zvezni sovjet volijo tako, da pride na vsakih 300.000 prebivalcev po en zastopnik. Narodnostni sovjet, ki jamči enakopravnost vsem narodom, sestavlja po 25 zastopnikov vsake zvezne republike, po 11 vsake samoupravne republike, po 5 samoupravnih dežel in po 1 samoupravno okrožje.

Obe zbornici sta enakopravni in se volita vsaka štiri leta. Zakon je sprejet, če glasujeta zanj obe zbornici z večino glasov. Ako nista obe zbornici soglasni, izvolita skupno komisijo. Če tudi ta ne najde izhoda, preloži vprašanje vnovič pred obe zbornici, in če še zdaj ni soglasnosti, razpusti vrhovni sovjet obe zbornici in razpiše nove volitve. Na skupni seji izvolita obe zbornici predsedstvo vrhovnega sovjeta, ki je podrejeno vrhovnemu sovjetu. Podrejena organa sta tudi sovjet ljudskih komisarjev in ljudski komisarij.

Predsedstvo vrhovnega sovjeta sklicuje seje, pojasnjuje zakone, razpušča vrhovni sovjet in razpisuje nove volitve, v primeru nezakonitosti razveljavlja sklepe obeh zbornic, podeljuje odlikovanja, pomiloščuje, imenuje višje poveljstvo oborožene sile, proglasi vojno stanje za primer napada na državo in mobilizacijo, ratificira mednarodne dogovore, postavlja in odpoklicuje poslanike ter sprejema nastopna in odstopna pisma tujih diplomatskih zastopnikov.

Vrhovni sovjet sestavi na skupnem zasedanju obeh zbornic vlado: sovjet ljudskih komisarjev (Sovnarkom), ki je vrhovni izvršilni organ državne

oblasti in odgovoren vrhovnemu sovjetu oziroma njegovemu predsedstvu. On izdaja uredbe in ukaze na osnovi zakona in skrbi, da se izvršijo. Vse te uredbe veljajo za vso državo.

Uradni šef (predsednik republike) sovjetske države je predsednik vrhovnega sovjeta SSSR Mihail Kalinin. Predsednik zveznega sovjeta je A. A. Andrejev, a predsednik narodnostnega sovjeta N. M. Svernijk. Predsednik sovjeta ljudskih komisarjev (vlade) je Vjačeslav M. Molotov, ki je obenem ljudski komisar za zunanje zadeve.

Enako razdelitev imajo tudi vse zvezne republike. Vsaka ima svoj vrhovni sovjet in sovjet ljudskih komisarjev. Isto je v avtonomnih republikah.

Najzanimivejša osebnost sovjetske Rusije je nedvomno Jožef Visarjonovič Staljin, ki velja zunaj ruskih mej splošno za glavo sodobne Rusije, ki pa dejansko nima nobenega posebnega naslova. Staljin je samo preprosti član vseh štirih odborov stranke, v državni upravi pa član glavnega sovjeta rdeče vojske in vrhovnega sovjeta zveze.

Vladajoča stranka je »vsevezna komunistična stranka boljševikov« (VKPB). Plenum Centralnega komiteta (C. K.) določi štiri glavne organe stranke: politburo C. K., tajništvo C. K., organizacijski biro C. K. in centralno revizijsko komisijo (revizijski odbor). Kakor smo že prej povedali, je Staljin član vseh štirih odborov.

Senzacionalna pridobitev medicine

Operacija — za zabavo

Francoski kirurg o uspehih novega pripomočka

Pred nekaj tedni je dr. Yves Delagenière, eden najuglednejših članov pariške kirurške akademije, svojim tovarišem dejal: »Odslej se bolniki, ki se dajo operirati, nič več ne boje. Zdaj so kakor poslušni in ubogljivi otroci. Brez slehernega strahu gredo na operacijsko mizo. Prav nič bolj niso razburjeni, kakor če bi operirali koga tretjega. Po operaciji so še zmerom dobre volje.«

Vzrok? Preprost prašek, skopokloraloza imenovano, zmes skopolamina in kloraloze. Kloraloza je kemični produkt, cigar temeljni prvini sta klor in glukoza. Majhna doza te zmesi bolnika zaziblje v neko hipnotično spanje. Med to omedlevico mu lahko ukažete storiti to ali ono takoj ali pa šele pozneje.

V rokah zdravnikov je ta metoda napravila čudeže. Tako so na primer jecljavcu zabičali, da mora gladko govoriti, in njegove govorne motnje so izginile. Bojazljivcu so vtili poguma in iz njega napravili pogumnega človeka. Tistemu, ki se je mučil ob zavesti, da ga zmerom nekdo zasleduje, so dopovedali, da je njegov strah neutemeljen, in spet je našel svoj mir. Nekdo, ki ga je mučil živčen drget, zdaj brez težav lahko nit vdene. Neki nevtrastenik je spet postal vesel. Nekega pijanca, ki je bil poprej suženj alkohola, so odvrgli od njega in neki kleptomani ne krade več.

Nedvomno torej skopokloraloza povzroči neko posebno uspanje, med katerim je mogoče s terapevtsko sugestijo doseči kar največje uspehe. Toda doslej se nihče ni poskusil njene učinka v kirurgiji. In vendar: kako neznanski pomen ima sodelovanje bolnika v resni uri operacije!

Nas vse bolj ali manj vznemirja zavest, da bomo operirani. Oklevamo, iščemo izgovorov, in če je le mogoče, operacijo preložimo. Bojimo se narkoze, bojimo se operacijske mize — »mesnice« — noža in bolečin kot posledice. Ta strah se kaže v različnih duševnih in telesnih motnjah, ki kirurgovo nalogo dokaj otežkočijo. Včasih se bolnik celo upira umetnemu uspanju, ne da bi sam prav hotel.

Vsega tega je zdaj konec. Nekako dve uri pred določenim usodnim trenutkom zdravnik smehljaje se naznani: »Zdaj vam bomo vbrizgnili neko pomirjevalno injekcijo pod kožo, toda zaspali ne boste.« In v nekem serumu razredčena skopokloraloza se razlije po telesu.

Strah je izginil. Nastopi neko osrečujoče stanje. Človek postane optimist, vse mu gre po sreči, življenje se mu zazdi lepo. Volja je popolnoma izbrisana. Človek je pripravljen storiti vse, kar od njega zahtevajo.

Potlej človeka objame spanec. Človek čisto dobro občuti, da obstaja, in tudi dalje odgovarja na asistentova vprašanja. Zdi se vam, da mirno spite, ko vas pa kdo nagovori, reagirate, ne da bi se pri tem zbudili iz tega somnabuličnega stanja. Pozneje se ničesar več ne spominjate.

Naposled ste popolnoma pripravljeni. Odpeljejo vas v operacijsko dvorano. To pot vas popolnoma uspa-vajo, z vašo pomočjo, ki je nedvomno neprostovoljna, a dela čudeže.

Dejansko zadostujejo čisto neznatne količine anestetikuma, da dosežete idealne pogoje za operacijo. Že petina, osminka ali celo desetinka normalne doze povzroči popolno nezavest! Zato po pravici sklepamo, da pri narkozi brez skopokloraloze večina anestetikuma služi za izločitev zavesti, ostanek pa za to, da postane koža in tkivo neobčutljiva.

Vse je dobro poteklo. Spet ste v postelji. Nič bljuvanja, nič bolečin, nič izredne žeje ne čutite. Prav naravno se prebudi. Vse se polagoma boljša in boljša. In to čudovito duševno stanje traja do tretjega, včasih celo do četrtega dne! In ko ste naposled spet pri zavesti, je najhujše že za vami; okrevanje se je že začelo.

Napravimo bilanco! Po pregledu več ko 200 različnih operacij 91 moških in 109 žensk lahko ugotovimo tole:

1. Skopokloraloza omogoča odstraniti jasno zavest in s tem vse pojave strahu in tesnobe.

2. Skopokloraloza je znatno zmanjšala doze anestetikuma in zjamčila brezpogojno spanje in popolno neobčutljivost.

3. Skopokloraloza vas varuje vseh nevšečnosti, ki se pojavljajo po operaciji.

Dr. Delagenière je svoj govor takole zaključil:

»S pomočjo skopokloraloze lahko kirurg izvede z omembevredno lahkoto in brezpogojnim zaupanjem duševno zdravljenje, ki izključuje vse z operativnim posežkom zvezane motnje. Bolniki odslej prebijejo težave pred operacijo in po njej pod takšnimi pogoji, da so mi vsi moji pacienti, ki sem jih operiral z uporabo skopokloraloze in ki so že poprej prebili operacije brez nje, nekaj dni nato ob popolni zavesti priznali: 'Danes je čisto nekaj drugega dati se operirati.'«

Toda, ali nima vsaka medalja dveh strani? Ne!

Medtem ko utegneta biti sestavni skopokloraloza in kloraloza posamezno uporabljena škodljiva, sta skupaj znatno manj strupena. Ob običajno uporabljenih dozah je strupenost skoraj enaka ničli. V začetku anestezije se pogosto pojavi rahel drget, ki pa kmalu pojenja. Utegne se ponoviti tudi v trenutku prebujanja, je pa zmerom neškodljivo. V nekaterih primerih je postal krvni pritisk v trenutku vbrzgovanja nižji, toda brez zlih posledic.

Zato se bo uporaba skopokloraloze hitro razširila. Po njeni zaslugi je že marsikakšen porod potekel popolnoma brez bolečin in mati je popolnoma pozabila grozne ure, ki so pogosto vzrok, da se boji nove nosečnosti.

Tudi umirajočim so vbrzgovali skopokloralozo. Opazili so važno dejstvo: bolnik se pogrezne v neko stanje ugodja in odsotnosti, zdi se, kakor da bi prisostvoval umiranju kakaga drugega človeka.

Dr. Delagenière je skopokloralozo uporabil pri pacientih z vnetjem trebušne mrene.

Kakor hitro se je pokazalo, da bolnika ni mogoče več rešiti, sem mu dal vbrizgniti dozo skopokloraloze. To je povzročilo, da je v miru umrl — ne da bi mu poslednjič vzplala zavest, kakor so opazili pri teh bolnikih v smrtni uri, kar je za pacienta in za okolico zelo boleče. Menim, da je treba skopokloralozo uporabljati v večjem obsegu, da se od trenutka, ko ni več upanja in ko se bliža konec, izloči zavest umirajočega, v kolikor je še pri zavesti.«

»Je sais tout«, Pariz.

H. C. Andersen SLAVČEK

Spet je pel in cesar je zadremal v prijeten, sladak sen, da se je spočil v njem.

21

Sonce je že sijalo skozi okno, ko se je močan in zdrav prebudil. Niti enega njegovega služabnika ni bilo, kajti vsi so mislili, da je že mrtev. Samo slavček je sedel ob njem in še zmerom pel.

»Zmerom moraš ostati pri meni. Pel boš samo, če se bo tebi zahotelo, umetnega ptiča bom pa razbil na tisoč kosov!«

»Nikar ne stori tega,« je dejal slavček, »saj ti je tudi umetni ptič dobro služil, dokler je le mogel. Tukaj v gradu ne morem gnezdit in stanovati; toda dovoli, da bom prihajal, kadar se mi bo zahotelo, tedaj bom sedel zvečer na tvoje okno in ti pel, da postaneš vesel in bister. Pel bom o srečnih in o takšnih, ki trpe, pel bom o slabem in dobrem, o vsem, kar se godi okrog tebe, pa ti ne veš za to.«

»Mali ptič bo spet zletel do ubogih ribičev, pod kmetičevo streho, k vsem, ki žive daleč, daleč od tebe in tvojega dvora. Tvoje srce bolj ljubim kakor tvojo krono, toda tudi v kroni je nekaj svetega. Priletel bom in ti bom pel, toda nekaj mi moraš obljubiti.«

»Vse,« je dejal cesar in stal pred njim v cesarskem oblačilu in pritiskal na prsi sabljo, ki je bila težka in zlata.

»Prosim te, da ne bi nikomur povedal, da imaš majhnega ptiča, ki ti vse pove, potem bo vse šlo še bolje.«

In slavček je odletel.

Služabniki so prišli v dvorano, da bi videli mrtvega cesarja. Obstali so in strmeli in cesar je dejal: »Dobro jutro!«

KONEC

Dragi otroci!

V današnjem Družinskem tedniku se konča pravljica o slavčku in kitajskem cesarju. Gotovo boste veseli, da se je vse tako srečno in dobro končalo. Mnogi izmed vas so nam že pisali, kakšen bo konec te pravljice in kakšna bo nova.

Prihodnji četrtek bomo pričeli v našem listu priobčevati za vas prav tako lepo pravljico danskega pisatelja Andersena, pravljico

O grdi rački

Zakaj je bila ta račka, ki je popolnoma drugačna od navadnih rač, grda, in kaj se je zgodilo z njo, boste izvedeli, če boste pridno brali naš list. In če še kdo izmed vaših malih prijateljev ne ve, da imamo tako lepe pravljice v našem listu, jim pokažite Družinski tednik in jim povejte, da bodo tudi oni lahko brali zgodbo

O grdi rački.

ki se je na koncu še zelo visoko povzpela, kam boste pa izvedeli v naši prihodnji številki.

Na svidenje!

Čudna prometna mreža

Zadnji čas so ornitologi ugotovili, da ptiči potujejo na sever in nazaj zmerom po določenem načrtu, po določenih poteh, ki so najbolj nenavadne, kar jih pozna svet.

Nad našimi glavami je umetna, nevidna mreža »cest«, po katerih ptiči letajo s čudovito pravilnostjo. Ornitologi so pri tem opazili mnoge posebnosti, nereseno je pa ostalo vprašanje, kako se ptiči po teh poteh orientirajo. Vsekako najbrže ne z očmi. Razen v januarju in od srede maja do srede junija so vedno na poti kakšne jate ptic. S čudovitim načrtom, po katerem se ravnaajo jate ptic, so se že ukvarjali mnogi učenjaki. Tako

so opazili, da jate štokelj, ki se zbirajo v različnih severnih evropskih deželah, postajajo proti jugu vse večje in večje, potlej pa skupaj potujejo v Egipt. Vse štokelje pa ne pridejo v deželo faraonov. Tradicija štokelj zahteva, da se vsi tisti rodovi, ki so doma zahodno od reke Vezere v Nemčiji, odpravljajo zimovat v Južno Afriko. Deževniki z Novega sveta pa krenejo s severa v Južno Ameriko. Znano je, da se lastovke in štokelje rade naselijo vsako leto v istem kraju. Lastovke si zgradijo gnezdo pod streho ene in iste kmečke hiše, štokelje pa se naselijo zmerom v enem in istem gnezdu.

DRUŽINSKI TEDNIK
V VSAKO
SLOVENSKO HIŠO!

18. nadaljevanje

Opazil je, kako je prvi jezdec omahnil na stran in telebnil na zemljo. Potlej je videl nekoga drugega, da je zdrsil iz sedla, in slišal je bolesten krik. Takrat je Wrangle iz strahu odskočil ko obsejen in dvignil Ventersa v zrak, da je skoraj padel. Z močno roko ga je Venters potegnil nazaj in urno skočil v sedlo. Wrangle je znova odskočil in potegnil vajeti po tleh za seboj, ker mu jih Venters ni bil utegnil vreti za vrat. Z naglo kretnjo se je jezdec sklonil dol, potegnil vajeti in jih zankal na sedelni glavici. Škripaje z zobmi se je ozrl, da presodi, kako se bo stvar končala.

Krdelo jezdec se je bilo razkropilo, da bi mu ne bilo več za tako lahko tarčo. Vsi jezdec so bleskali v Ventersa; nekateri so merili z revolverji — in zdaj zdaj se je iz cevi posvetil rdeč plamen. Zdjaci je zasilal hujski pok in prav takrat, ko se je Wrangle znova vzpel, je ujelo njegovo uho žvižganje svinčenke, ki bi ga bila prav gotovo zadela, da ni Wrangle tako nenadejano odskočil. Ventersa je obšla hladna zona. Mirno si je pošaj tistega edinega jezdec, ki je imel karabinko, in ga z dobro merjeno kroglo podrl s konja. Wrangle je divje zahrzal in zbežal. Venters ga nekaj dolgih skokov ni hotel brzdati, potlej je pa zdajci z železno roko pritegnil vajeti.

Pet jezdec, brez dvoma roparjev, mu je še stalo nasproti. Eden izmed njih je skočil iz sedla, da pobere karabinko padlega tovariša. Ventersov strel, ki ga sicer ni zadal, je dvignil toliko prahu, da se je mož pošteno prestrašil in brž stekel nazaj k svojemu konju. Potlej so se sovražniki razkropili. Obstreljeni jezdec jo je ubral v levo, tisti pa, ki je hotel pobrati karabinko, jo je odkuril na desno. Tedaj se je Ventersu zdelo, da vidi v naročju tretjega čuden zavoj, toda ropar je naglo izginil s svojim plenom v kaduljo. Ker se je pa zgodilo vse tako naglo, ni mogel natanko videti, kakšen je bil zavoj. Dva jezdec s tremi konji sta zavila na desno. Iz strahu pred risanko — roparji ali kaduljni jezdec imajo le redkokdaj tako težko, nadležno orožje — sta se spustila v divji beg.

Takrat je Venters opazil, da je eden izmed teh dveh poslednjih jezdec Bellsa — lepega rjavca, ki ga je bila Jane podarila Lassitru. Venters je divje kriknil. Zdjaci sta se pa zazdela drobna, mišičasta, zabja postava drugega jezdec, in njegova lagodna drža v sedlu Ventersovemu sokoljemu očesu čedalje bolj znani.

»Jerry Card!« je vzkliknil. Brez dvoma; bil je Tullov najzvestejši pribočnik. Ventersa je popadel tako divji bes, da se je moral pošteno zbrati, če je hotel obrzati trezen pogled.

»Da, Jerry Card je!« je znova vzkliknil. »Blackstara jezdi, Nighta pa vodi za povodec!«

Izpodbodel je Wrangle, in medtem ko se je spustil konj v divji dir, je nabasal Venters svojo risanko z novimi naboji. Card in njegov spremljevalec sta bila le kakšne pol mikle pred njim in jezila v počasnem galopu po pobočju navzdol. Ventersa je zbodel v oči mehki korak obeh konj. Kaj kmalu je razvozlat do zastavice, ko je Wrangle šinil izza grmovja na široko kravjo cesto, po kateri je Venters že nekoč jezdi, stikajoč za sledovi Janine rdeče črede. Ta shojena steza je bila tako gladka in gola ko kakšna cesta. Venters je zdajci opazil, da se je Jerry Card čez ramo ogledal; njegov spremljevalec je storil takisto. Brž sta naglala vse tri konje v hitrejši dir, dokler se ni nagli dir sprevrgel v bliskovit galop.

»Zdaj se začne dirka, Wrangle.« je besno zamrmral Venters. »Z njima bova jezila v dir in z njima v skok. Naj kar določita način jezda!«

Venters je dobro vedel, da sedi na neutrudljivem in na najmočnejšem in najhitrejšem konju, ki je kdaj koli nesel jezdec po visoki planoti Utaha. Spomnil se je Jani-

ROMAN S PRERIJ AMERIŠKEGA ZAHODA

Lassitrova maščevanje

SPISAL ZANE GREY • PREVEDEL Z. P.

nega zagotovila, da zmore Night jezo z ramo ob rami z Wranglem in da lahko Blackstar prehitel Wrangle. Zlele si je, da bi bila zdaj Jane poleg in bi lahko opazovala dirko in občudovala nedvomno premoč velikanskega rjavca. Potlej je pa hvalil Boga, da ni bila navzoča, zakaj odločil se je, da se mora končati ta dirka po vsaki ceni z Jerryjevo smrtjo. Njegova trenutna razvnetost, prvi besneči srd, se je nekoliko omilil in Venters je bil spet čemerni, skorajda hladni gospodar svoje volje. Njegovo razpoloženje je bilo vprav smrtonosno, popolnoma tuje njegovi naravi, porodile, razbesnele in podpihovale so mu ga zgolj divje strasti divjih ljudi v divji deželi.

Venters je skoval za svojo dirko zvit načrt. Jezdec na Bellsu bo nemara zaostal in se skrill kje v grmovju. Toda zanj se Venters ni menil. Imel je en edini cilj: ugnati Jerryja Carda in ujeti oba vranca. Kravja steza se je v krivulji vlekla nekaj milj daleč po pobočju navzdol. Venters je s sokoljim očesom večnega pašniškega jezdec prečnil in pregledal deset, petnajst milj škrlataste kaduljne planjave. Daleč naokrog ni bilo žive duše, ne jezdec, ne roparja, ki bi utegnil pridržati Cardu na pomoč. Edina rešitev zanj je bil beg; če hoče rešiti svojo kožo, bo moral ukradenca vranca pustiti na poti in se splaziti v kaduljo, da se skrije. Deset milj, pa bo Wrangle utrudil Blackstara in Nighta, petnajst milj, pa bosta omahnila! In zato je Venters brzdal svojega rjavca in pustil Cardu, naj določa hitrost. Naj rajši traja njega delj, samo da ne bosta vranca preveč trpela...

Ko so prejezdili nekaj milj v zmernem galopu, je bil Wrangle že precej bliže ubežnim tatoroma. Jerry Card se je spet ozrl. Ko je sprevidel, kako zelo se mu je bil rjavec že približal, je izpodbodel Blackstara. Venters se je zasmejal. Vedel je, kaj se plete v Cardovi glavi. Ta klatež je hotel ugotoviti, čigav neki je ta konj, ki dirja hitreje od Janinih nedosežnih vranec. Jerry, ta znameniti jezdec, je imel to napako, da je bil malce kratkoviden, zato tudi Wrangle ni bil spoznal. Zdjaci se je ozrl še drugi jezdec, kolikor se je le mogel, in si celo z dlanj zasenčil oči, da bi ga sonce ne motilo. Dolg, zvedav pogled. Tedaj pa, kakor bi ga bila strela oplazila, se je spet obrnil naprej, se sklonil v sedlu in začel z desnico mahati gor in dol. Venters je vedel, da poje bič po zlahtnem konju. Tudi Jerry se je razživel. Vsi trije konji so zamenjali svoj galop z divjim dirom.

»No, Wrangle!« je zaklical Venters. »Dirjaj, ti veliki vrag, dirjaj!« Venters je položil vajeti Wrangle na vrat in obesil zanko na sedelni glavici. Rjavcu ni bila potrebna vodilna roka na tej gladki stezi. Ni trajalo dolgo, pa se je Venters nagnil naprej, nihaje v ritmu konjeve ježe, in zagrabil risanko. Njegove oči so izmerile razdaljo med njim in Cardom.

Komaj nekaj minut je minilo, pa je začel Bells že zaostajati. Še nekaj hipov — in med Bellsom in Wranglem je bilo le še nekaj sto metrov razdalje.

Razbojnik se je v sedlu obrnil in začel streljati; kroglo so kar dvigale oblačke prahu. Venters je naslonil puško na ramo in čakal trenutka, ko bo Bells krenil s poti; zakaj, če je bil še tolikanj obseden, da bi oba moža ubil kakor stekla kojota, je vendar hotel paziti, da

bi ne ranil Janinih ljubljeneh arabcev.

In kaj kmalu se je zgodilo po njegovi želji: Bells je zavil na levo in ni bil več z Blackstarom in Nightom v isti vrsti. Takrat je Venters brž poslal za lopovom nekaj krogel; meril je visoko in sprožil zmerom takrat, ko je Wrangle život med mogočnimi koraki za hip skoraj nepremično obvisel v zraku. Ubežni jezdec je bil lahek cilj za puško, toda premikal se je na moč naglo naprej in poskakoval gor in dol. Ventersovo zaupanje, nič manjše ko njegov nespravljivi bes, ga ni bilo ukanilo.

Pri šestem strelu je zakrllil ropar z rokami in telebnil na glavo iz sedla. Nekajkrat se je prekopicnil, s trudom se je skušal pobrati in vzravhati, vendar se je spet sedel in se naposled zavlekel v kaduljno grmovje. Ko je pridiral Venters na gromovito peketajočem Wrangle mimo, je z očmi vneto iskal po grmovju, toda niti sledu ni opazil po ranjenem možu. Bells je bežal še nekaj sto metrov; zdajci je jel pridrževati korake in obstal, ko je Wrangle pridiral mimo.

Spet je Venters znova nabil svojo risanko in njegova roka je bila tako trdna in mirna, da mu ni

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogo-krat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Prospecte in vsa potrebna navodila pošljite gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

padel noben naboj na tla. Z očesom jezdec in s sokoljim pogledom strelca je spet začel meriti razdaljo med seboj in Jerryjem Cardom. Wrangle je bil pošteno pospešil korak in se približal ubežniku na streljaj. Venters se je komaj premagoval, da ni koj sprožil; toda zdelo se mu je pametneje, da s premislekom varčuje s strelji. Jerry se je v pričakovanju neprekinjenega streljanja metal ko žoga po Blackstaru. Naposled se mu je v kloboč zvit obesil za vrat; domneval je kajpak, da zasledovalec po nobeni ceni ne bo hotel raniti vranca, zato se je spet povzpel v sedlo.

Divja gonja se je nadaljevala. Venters je opazoval Jerryja Carda in občudoval jezdno umetnost tega majhnega moža. Sedel je v sedlu ko rojen jezdec visokih planot, ki se je tako rekoč rodil v sedlu. Zdjaci je Venters opazil, da je Card menjal svoj položaj, pravzaprav položaj konj. Tedaj se je prav natanko spomnil, da je Night dirjal prej na desni strani poti. Zdaj je bil pa dirkač na Cardovi levici. Si — Blackstar vendar! Strela, ne je dejal Venters, saj je Card sedel prej na Blackstaru. In ko je ostreje pogledal, je sprevidel, da je Blackstar brez jezdec. Jezdec je bil torej presedlal na Nighta.

»Presedlal je!« je vzkliknil Venters, ko je to začudenja vredno umetniško z neprikritim občudovanjem doumel. »V divjem diru je presedlal s konja na konja!«

Brez usmiljenja je zabodel Venters svojem konju ostroge v lakotnice. Že rahel dotik je zadostoval, da je Wrangle razdražil do besnosti. In zdaj, divje prhač, se je zdelo, ko da se je v mišičnem krču osločil in se z vso silo pognal naprej; Venters se je jedva obdržal v sedlu. Kadulja je planila mimo, pot je drvela pod konjskimi kopiti in veter je jemal Ventersu sapa. Spet se je Jerry Card ozrl. Venters je meril v smeri proti poti in poslal kroglo tik nad Jerryjevo glavo; zasekala je prah. Misli je, da bo prestrašil jezdec in ga nagnal s poti v kaduljno goščo. Jerry je pa vrnil strel in njegova krogla je zadela v zemljo v prav nevarni bližini Wranglevih kopit.

In način, kako je znova z opičjo spretnostjo menjal konja, je bil dokaz, da je sprevidel resnost trenutka; zdaj mu je ostal le še poslednji brezupni beg.

Samo še sto metrov sta si bila Wrangle in Blackstar vsaksebi. Nesosedanega Nighta je bil Venters prehitel. Velikanski rjavec je dirjal dalje — neutrudljivo, zmerom dalje, zmerom dalje. Z vsakim skokom je bil ubežniku za pet bliže. Nozdrvi so mu drhte, moker je bil do kože, pena mu je pršila z udov in njegova koža je žarela ko ogenj. Divji konj zmerom, močan ko zmerom, nagel ko zmerom — in sleherni njegov korak je vrgel Ventersa skoraj iz sedla. Wrangleva velika dirka je bila že skoraj dobljena — in dodirjana. Ventersu se je zdelo pokrajina ko širna, zamegljen škrlatasta planjava, drveča mu izpod nog. Kakor medel madež se je premikal Blackstar po tej planjavi. Jezdec, Jerry Card, je bil samo že piclica, nedoločno poskakujoča gor in dol. Wrangle je dirjal dalje — dalje — dalje! Venters je čutil, kako se je z vsakim skokom ojačila silovitost drgetajočih sunkov. Pene so mu letele v oči, da je videl vse kakor skozi rdečkasto meglo; in skozi to rdečkasto meglo je videl ali se mu je pa vsaj zdelo, da vidi, kako se je začel Blackstar nenadejano spotakati. Jezdec z njegovega hrpta je bil izginil. Venters je začel brzdati svojega konja s trdo roko. Nagli dir je prešel v galop, galop po malem v direk, direk v kljus, dokler ni konj utrujen obstal. Dirka velikega rjavca je bila pri kraju.

Venters se je ozrl. Blackstar je stal brez jezdec sredi poti. Jerry Card je bil pobežnil v kaduljno grmovje. Night se je s počasnim korakom bližal. Venters je skočil iz sedla, še zmerom naspel slep in omahujoč ko pijanec.

Že koj naslednji hip se je Venters toliko opomogel, da se je lahko pobrigal za Wrangle. Brž mu je snel sedlo in uzo. Rjavec je ves drhtel, težko sopol, tolkel in prhal. Toda bil je še močan dovolj, da je stal vzravan pokonci — in Venters se ni bal zanj.

Potlej je Venters sedel, da razmisli, kaj naj zdaj ukrene. Jerry Card se gotovo ne bo upal priti pod strel. Ker bi pa bil v tej neizmerni kadulji brez konja izgubljen, bo gotovo ostal kje v bližini, oprezač na priložnost, da si spet prisvoji enega izmed konj. Medtem bo pa moral sam, Venters namreč, naj si bo stvar še tako nevarna in tvegana, ostati čez noč na tem mestu ali pa vsaj kje v bližini. Konje bo treba napojiti in jim privoščiti počitek. Ventersa je čakala velika na-

loga: vodo bo moral najti! Do Cottonwoodsa je bilo odtod kakšnih sedemdeset milj; in če je prav računil, je bil nekaj blizu cañona, kjer zavije kravja steza in drži navzdol do sedla. Čez nekaj časa je vstal, da se razgleda po pokrajini.

Bil je tik zobatega roba globokega cañona, ki je vanj zavila steza. Pokrajina je bila valovita, posejana z grbavinastimi kopami in med temi kopami je bilo videti izsušene vodne žlebove. Ostre rebri teh gričkov so se pobešale v globino cañona. Na mestu, kjer je Oldringova kravja steza držala v dolino skozi predor v čerch skalnate stene, je Venters vendar našel zaželeno vodo. Sedel je, da bi se spočil in použil nekaj grizljavega, medtem je pa seveda čakal, da je minilo še nekaj časa, preden je lahko brez nevarnosti napojil konje. Čenil je, da je moral biti okrog poldneva. Ko je napojil konje, je pustil vranca, naj se mirno paseta, rjavec se je pa klatil med grmovjem, ne da bi se zmenil za Ventersove kilice. Nekajkrat je skušal Venters upornega konja ujeti z lasom; naposled mu je pa pustil prsto pot, saj je bil prepričan, da se bo sam vrnil, ko se bo do dobrega napasel.

Veter se je polegel; rdeče sonce je čepelo na daljnem robu zahodnih gričev. Dolge, plazeče se sence so postajale čedalje daljše in temnejše. Skalnati robovi cañonov so drhteli v škrlatu — in zdelo se je, da globoka brezna bruhaajo sinjo meglo. Molk je objel vso pokrajino.

Zdjaci je to tišino pretrgal strasen, dolg vzrok konja, vmes je pa odjeknilo peketanje težkih kopit. Venters je skočil pokonci. Na robu cañona, tik ob prepadu, je dirjal Wrangle v besnem diru.

Venters je lovil sapa. Ali je bil divji rjavec zbesnel? Glavo je nosil visoko pokonci, život mu je bil pa čudno upognjen.

Zdjaci je Venters opazil, da visi Wrangle za vratom žabi podobna postava. Jerry Card! Kdo ve kako se mu je bilo posrečilo, da je skočil Wrangle na hrbet; in zdaj je visel na njem ko ogromen klop. Groza je obšla Ventersa, ko je gledal čudni Cardov položaj in poslušal divje prhanje konja. Wrangle je dirjal proti zavoju kravje ceste, držeč v cañon. Drvel je ko slep konj. Večkrat je skočil prav tik prepada.

Jerry Card je sedel zleklen naprej; zobe je imel zasekane v konjeve nozdrvi. Venters se je spomnil, da se včasih jezdec v obupu zatečejo k temu triku. Wrangle je bil zares zbesnel. Toda kako je le našel pravo pot? Prečudno! Ali ga je vodil naspel živalski instinkt Jerryja Carda, naspel konjski instinkt? Najsi tiči za tem kakršna koli skrivnost, dejstva ni bilo moči utajiti. In čez nekaj minut bo Jerry spravljal konja na stezo, držeč v globel — in bo izginil Ventersovemu pogledu.

»Ne, Jerry!« je siknil Venters, skočil korak naprej in dvignil risanko k rami. Skušal je ujeti majhno, sključeno žabo postavo na muho. Toda bila je premajhna in prehitro se je premikala... In vendar je sprožil Venters — enkrat — dvakrat — tretjič — četrtič in petič! Sami zapravljivi strelji in dragocene sekunde.

Zamrmral je besno kletvico in nameril na Wrangle. Sprožil je. Prav natanko je slišal, ko je udarila krogla. Wrangle je grozno in grgrajoče vzkriknil. Zdjaci, smrtno zadet, se je vzpel in skočil s poslednjim krasnim skokom čez rob cañona v praznino. Letel je v globoki prepad in majhna zabja postava se je oklepala njegovega vrata.

Premor, ki se je zdelo, da mu ne bo konca — udar — in odsekan molk.

Potlej se je iz globine dvignilo grmenje, dolgotrajno hrumenje valečega se kamenja — dokler ni vse skup zamrlo v daljni odmevi in se prelilo v mrtvaško tišino.

Wrangleva dirka je bila dodirjana.

Dalje prihodnjic

Gospod Subito...

...je židane volje.

1914-1939

MED DVEMA VOJNAMA

ali:

25 let svetovne zgodovine

(Gl. štev. 19. in naslednje)

ŠPORTNI TEDNIK

Tudi smučanje je poletni šport

Prejšnja nedelja nam je prinesla prav pester spored. Razen številnih važnih nogometnih tekem smo imeli državno prvenstvo v sabljanju, nastopili so kolesarji, atleti, ping-pongari in celo smučarji.

Polfinalno kolo tekmovanja za mali srednjeevropski pokal se je končalo za oba naša zastopnika z neprijetnim presenečenjem. Oba sta igrala doma, a se jima ni posrečilo, da bi dosegla naskok, ki bi zadostoval pri povratnih tekmah za nastop v finalu. Madžarski in rumunski gost sta namreč ubrala edino pravilno taktiko: obrambo. Stremila sta za tem, da bi prešla čim manj golov. To se jima je v polni meri posrečilo. BSK je beležil nad madžarskim prvakom najnižjo zmago izmed vseh, z razliko enega gola. Gradjanskemu niti to ni uspelo. V igri z Rapidom se je moral zadovoljiti z neodločenim izidom. Vse kaže, da v finalu ne bo nobenega predstavnika jugoslovanskega nogometa, čeprav so ponekod po prvem kolu že govorili, da bo finale čisto jugoslovanska zadeva.

Rapid je v Zagrebu zelo ugajal. Najboljši del moštva je bila obramba, ki je morala skoraj 90 minut izdržati silovite napade domače enajstorce. V drugi polovici se je uveljavila tudi napadna vrsta, ki je nevarno ogrožala svetilke Gradjanskega. Tudi Gradjanski je imel najboljše moči v obrambi. Zlasti se je odlikoval srednji krilec Jazbinšek, ki je bil junak dneva. V napadnem kvintetu so skoraj vsi zatajili. Prav dobri sta bili ves čas obe krili, ki pa v notranjem triu nista našli potrebne podpore. Čeprav 8000 gledalcev ni videlo niti enega gola, je bila igra polna dramatičnih trenutkov in do kraja napeta. Rezultat 0:0 ne kaže prave slike dogodkov; Gradjanski bi moral zmagati vsaj z dvema goloma razlike.

V Beogradu je bila slika na las podobna zagrebski. BSK je igral ves čas ofenzivno, Ferencváros pa defenzivno. Na eni strani je bila izrazita smola, na drugi prav tako sreča. BSKu se ni nič posrečilo, čeprav je imel obilo idealnih priložnosti. Ferencvárosu je pomagalo vse. Prečka in drogova so prestregli najostrejši udarce, ki bi morali zadeti v polno. Seveda vse to ne bi zadostovalo, če tudi igralci madžarskega prvaka ne bi v polni meri izvrševali svoje dolžnosti. Zlasti se je odlikoval znameniti srednji krilec Sárossi III, ki je razčiščeval najbolj kritične položaje pred lastnim golom. BSK je napadal 80 minut, Ferencváros pa le poslednjih 10, ko je domačim posla sapa. Rezultat 1:0 je bil dosežen 10 minut pred odmorom. Strelec je bil Glišović, zagrebski sodnik Bažant je precej oškodoval domače.

V Mariboru je bila druga finalna tekma za naslov slovenskega prvaka. Dočim je Železničar v prvi tekmi zmagal z 2:1, je v nedeljo zmagal Maribor, in sicer z istim rezultatom. Igra so morali zato podaljšati za 2x15 minut, ki pa niso prinesle odločitve. Treba bo igrati še eno tekmo. Maribor je zmagal zaslužilo. Imel je odločnejši napad, a tudi obramba je bila bolj zanesljiva kakor pri Železničarju.

V Ljubljani je v pokalniki tekmi Kranj zmagal nad Maršom 2:1. Obe moštvi sta igrali slabo. Gledalcev je bilo komaj 100.

V soboto in nedeljo je Ilirija priredila v dvorani Trgovskega doma tekmovanje za državno prvenstvo v sabljanju. Nastopili so najmočnejši klubi iz vse države, vendar so zaradi vojaške službe manjkali nekateri najboljši posamezniki. V floretu je pri damah naraščajincah zmagala Hela Kahan (Makabi, Zagreb), pri juniorih sta prvi dve mesti zasedli članici Ilirije Bojana Kukec in Pika de Paulis, pri juniorjih je postal državni prvak Fredi Kahan (Makabi) pred Lovrom Verčkom (Ilirija), pri seniorjih je vnovič zmagal Branko Tretinjak iz Zagreba pred Ilirijani inž. Edom Marionom, dr. Mikrom Koršičem in Marjanom Pengovom. V sablji je bil pri juniorjih najboljši Kraus iz Sombora, pri seniorjih pa Ladanji od subotičke Hakoe. V borbi z mečem si je priboril naslov juniorskega prvaka Lovro Verčko (Ilirija) pred klubskim tovarišem Marjanom Koršičem, seniorski prvak je pa postal Krešo Tretinjak iz Zagreba.

Na stadionu so se pomerili juniorski atleti Ilirije in Planine. Tesno je zmagala prva z 59:56 točkam. Tekmovanje je motilo deževno vreme.

Na tabletenškem četverboju med ljubljanskimi klubi Mladiko, Korotan in Planino ter dvema moštvoma Celja sta zmagala Mladika in Korotan z enakim številom točk.

Na Jesenicah so imeli v nedeljo medklubsko kolesarsko dirko na 50 km dolgi progi od Jesenic do Podkorena in nazaj. Zmagal je Peternej iz Poljan v prav dobrem času 1:26:05, kar je skoraj 35 km na uro. V razdalji 5 m mu je sledil Jeseničan Mrak za pol kolesa pred državnim juniorskim prvakom Podmiljščkom. Zanimivo je, da se je Peternej pripeljal na dirko s kolesom naravnost iz Poljan in da je takoj nato startal skupaj s Podmiljščkom dve minuti za ostalimi.

V Zagrebu so imeli kolesarsko dirko za banovinsko prvenstvo na progi 158 km. Prireditelj je bila v znamenju velike premoči našega najboljšega dirkača, Avgusta Prosenika, ki je prevozil progo v 5:18:25. Naslednji, Nikola Penčev, je zaostal za celih 17 minut, njega pa je ločilo od tretjega (Davidoviča) več ko 23 minut.

Sredi poletja smučarska tekma je pač nekaj posebnega. Priredili so jo za Akom v Martuljovi skupini. Med akademiki je v slalomu na 450 m

Radio Ljubljana

od 4. VII. do 10. VII. 1940.

ČETRTEK 4. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Deset minut zabave 20.10: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Koplarič) 20.30: Operni spevi in dvospevi 21.15: Reproduciran koncert simfonične glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 5. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 14.10: Turistični tedenski pregled 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Planinsko cvetje v vrtu (g. Marijan Juvan) 20.10: 80 let Mohorjeve družbe (g. prof. dr. Ivan Grafenauer) 20.30: Koncert operne glasbe. Sodelujejo: ga. Mila Kogojeva, g. Jean Franc in Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 6. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Le plošče izberimo, jih v venček povežimo in veseli spet bodimo! 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Le plošče izberimo, jih v venček povežimo in veseli spet bodimo! 14.00: Poročila 17.00: Otroška ura: Čarobne goslice 17.30: Plošče 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Poročila o zunanji politiki (g. Fr. Terseglav) 20.30: Vesele in žalostne iz življenja Jaka Smolake: Nazaj k naravi! 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 7. JULIJA

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Koncert: rog igra g. Veleidinovič Stevo 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve 9.45: Verski govor 10.00: Plošče 10.15: Magistrov trio 11.00: Radijski orkester 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Pevski zbor »Savac z Jesenic 14.00: Plošče 16.30: O naraščanju ZFO 17.00: Kmet. ura 17.30: Veselo popoldne 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Plošče 20.30: Pevski in orkestralni koncert slovenske glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 8. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Izseljenjski kotiček 20.10: Ljudsko zdravje (g. dr. Ivo Pirc) 20.30: Pevski zbor žel. glasb. dr. »Sloga« 21.15: Duet orgle in harmonike. Konec ob 23. uri.

TOREK 9. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Gospodarski pregled (g. Drago Potonik) 20.10: Zakoni in tajne slovenske duše (g. prof. E. Boje) 20.30: Pevski koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

SREDA 10. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski pihalni kvintet 14.00: Poročila 18.30: Mladinska ura 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.10: Zavarovanje samostojnih stanov 20.30: Pevski koncert 21.15: Slovenske narodne poje g. Ahačič Ivan 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

zmagal v soboto Ivan Hafner v 1:21, v nedeljo na medklubski tekmi pa Lojze Zvan (Gorenjec) v 1:14:6.

SONCE SIJE VSAKOMUR!

Veliko in malo v mestu in na deželi, vse hoče v obilni meri uživati čudovito sonce. Toda Vašo na mraz navajeno kožo treba najprej zavarovati z NIVEO, ker tedaj bo ostala sveža in zdrava. Zato nikar ne pozabite okrepčati svojo kožo z Niveo, preden greste iz hiše.

Pomlad se prebuja...

„O-ke“ ameriška guma Vas varuje infekcije. 3 komadi dln 10— v lekarnah

KOLESA

damski in moški, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah.

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 36 nasproti Gospodarske zveze

ZA WEEKEND

kupite najcenejše zložljive vrtno fotelje, rožaste krefon in klot odeje, primerne zavese v različnih vzorcih pri SEVER, Marijin trg 2. Prevzamemo v popravilo tudi stare odeje.

Kdo naj uživa Joghurt?

Vsak, kdor hoče ostati duševno in telesno zdrav in svež. Joghurt Vas tudi izborno osveži in pokrepča.

Zahtevajte povsod Joghurt „Gorenjskih mleč. zadrug“ Maistrova ul. 10

RESMAN LOJZE - Ljubljana Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21 Telefon 44-80

Premog-Koks-Drva

MALI OGLASI

KOLESA PRVOVRSTNA, nudi po reklamnih cenah trgovina: Podobnik Franc, Rudnik 123 - Ljubljana (poleg gasilnega doma). Rabilena kolesa jemljem v račun. Odprto tudi ob nedeljah in praznikih.

FRANJO PERČINIČ kone elektrotehnično podjetje LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 16 Telefon 23-71

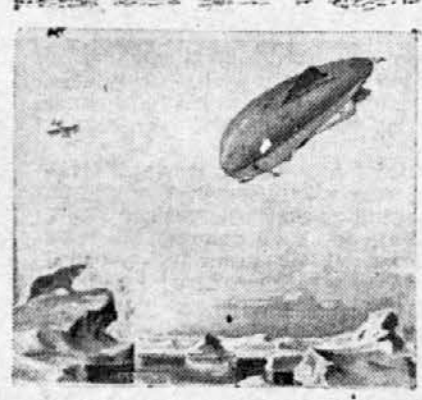
Na zalogi imam vedno vse priprave in aparate za gospodinjstvo, kakor tudi vse svetlobne telesne. t. j. od žarnice do lestence svetovnoznane trdke »Siemens«. Izvražujem tudi električne napeljava za razsvetljavo in pogon

TRIGIKEL, moško kolo in dostavni bicikel, vse dobro ohranjeno, poceni prodaja: Miro Skok, Gosposvetska 16. Telefon 32-88.

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični med in medicinske dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T.

OKAMA MAZILO iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri ranah, opeklinah, ožuljenjih, volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščaji in hlastab na temenu, za rat-pokane prane bradavice. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Na Angleškem se začne razvijati televizija. General Pangalos se okliče za diktatorja Grčije.

Neka Angležinja obstrel v Rimu Mussolinija. 9. maja preleti Američan Byrd severni tečaj. Tri dni nato dosežeta isti uspeh Nobile in Amundsen z zrakoplovom Norge. Poljaki izvolijo

Mosicki

Ahmed Zogu

Pilsudskega za predsednika republike, toda Pilsudski zavrne to čast v korist Mosickkega. Zveza narodov sprejme Nemčijo med svoje članice. Kronanje Ahmeda Zoguja za kralja Albanije.

Charles Lindbergh

Poleti čez Atlantik postane letalska moda. Za junaka Atlantika se proslavi Charles Lindbergh, ko prileti popolnoma sam iz New Yorka v Pariz. Sovjetska Rusija se prvič pojavi v Zenevi, in sicer na svetovni gospodarski konferenci. Komunistične demonstracije na Dunaju. Staljin izključi iz stranke Kamenjeva, Trockega in Zinovjeva. Smrt romunskega kralja Ferdinand; na prestol stopi njegov šestletni vnuk princ Mihail.

Rešitelj Nobila, švedski poročnik Lundborg pred svojim letalom na ledeni plošči

Drugi polet generala Nobila čez severni tečaj se konča s katastrofo zrakoplova Italia.

Dalje prihodnjič